

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, sobota, 18. marca 1950

LETO XI, ŠT. 67 / POSAMEZNA ŠTEVILKA 2 DIN

Ko kmetje že orjejo, ljudski odborniki še vedno „razbijajo“ setveni plan

Ce obiskujete te dni krajevne ljudske odbore, boste povsod našli na tajnike, kmetijske referente, evidentarje ali na kakšne druge krajevne odbornike, ki se globoko zamišljajo nad dolgiimi polami lepo sčrtanega papirja ter pišejo in računajo od jutra do večera. Prav občudovanja vredni so v svoji poštenosti, a zasmilijo se vam skoro, ko z njimi spregovorite besedo, dve. Spoznate namreč kmalu, da vodi njihovo pošteno roko trdno prepričanje, da je to računanje, to dobljenje v are in hektare najvažnejša naloga v pripravi na pomladansko setev. A ko se opogumite in kateremu poveste, da so tako delali tudi že njihovi predniki in da take priprave in tako svodstvo pomladanske setve še nobeno leto do sedaj ni prineslo najboljšega uspeha, tvegajo, da jih užalite in da vam odgovorijo, da pač opravljajo svojo dolžnost.

Bilo je 16. marca, ko smo obiskali krajevne ljudske odbore v Medvodah, Skofji Loki, Zabnici in Mengšu. Kmetje so na poljih že orali, sejali, branili, sadili semenice repe ali vozili in razmetavali gnoj, v pisarnah krajevnih ljudskih odborov pa so šele „razbijali“ setvene plane. A ni povsod krivda krajevnih odborov, da capljajo za razvojem setvenih del na poljih. V Medvodah so dobili setveni plan šele 10. marca (z nalogo, da ga do 10. marca razdelijo med kmetje), v Skofji Loki, Zabnici in Mengšu pa prve dni marca. In ni šala par sto hektarov, ki naj obsegajo okoli 15 kultur, v nekaj dneh porazdeliti dobro in pravilno na 399 gospodarstev, kolikor jih je na primer v Medvodah. Ni šala še samo pisanje in računanje, posebno če se zavedate, da bi vse to moralo biti že napravljeno v mnogo važnejše ukrepe, kakor so množični sestanki, organizacija pomoči tistim, ki so stiški z delovno silo, ali tistim, ki jim za izpolnitev setvenih nalog manjka semena itd.

Razen v Zabnici, še v nobenem krajevnem odboru, ki smo ga obiskali, do sedaj ni bilo množičnih sestankov, ki bi razpravljali o setvenih nalogah popolnoma konkretno in na podlagi individualnih obveznosti. V Skofji Loki so sicer tak sestanek sklicali, ker pa so ga najbrž bolj slabo pripravili, umirjeno v Zabnici, kjer imajo urejeno že kar dobro evidenco nad setvenimi površinami, je bil setveni sestanek zelo dobro obiskan. Kmetje so zvedeli za svoje obveznosti, povedali pa so tudi sami, kaj jih najbolj tišči. Da nekaterim primanjkuje semenskega krompirja, fižola, čebulica, da jim manjka seme grahorice, črne detelje in tudi sončnice, da ne morejo povečati ornih površin itd.

Tako je edino Zabnica med odbori, ki smo jih obiskali, krenila v setvenih pripravah na pravo pot. Potrebno je sedaj, da krajevni odbor skupno z zastopniki kmetijske zadruge, z zastopniki obdelovalne zadruge, vseh vaških množičnih organizacij in s posameznimi poštenimi kmeti iz vasi pretrese, koliko so na primer izgubili, da posamezni kmet ne more povečati ornih površin ali da mu primanjkuje tega ali drugega semena, upravičeni. Dejstvo je namreč, in to na krajevnem ljudskem odboru dobro vedo, da se po raznih prijavah kmetov v zadnjih letih površine travnikov stalno večajo, orna zemlja pa se zmanjšuje. Prav ta-

ko se travniki spreminjajo v košenice. Glede pomankanja semena, posebno krompirja — morda to za Zabnico ne velja v toliki meri, vsaj ne za njene ravninske predele — je treba ugotoviti, koliko je resnično, posebno v primerih, ko se je z nepravilnimi odkupnimi predpisi pri posameznih odkupih manjših kmetih, šlo v živo in od kmetov odkupilo tudi tisti krompir, ki so ga hranili za seme. V Skofji Loki pravijo na primer, da ga bo na področju njihovega odbora po približni presoji primanjkovalo kmetom v hribovitih predelih kakih 1000 kg. V Medvodah si o pomankanju semena niso prav na jasnem, ker se niso razpravljali s kmeti, podobno je tudi v Mengšu, kjer sicer tudi sodelijo, da bo semenskega krompirja primanjkovalo, pa podrobnosti še ne vedo.

Seveda pa ne sme ostati samo pri takih ugotovitvah. Skupno z krajevnim ljudskim odborom bo treba takoj organizirati zamenjavo, odkup ali posojanje semen z obveznostjo, da jih bo kmet, ki jih prevzame, jeseni vrnil. V vsakem okraju imajo nekateri kmetje še vedno toliko semenskega krompirja, da bo dobro organizirana preskrba lahko pomagala vsem, ki so v zadregi zaradi pomankanja semena. Jasno je, da je treba za to nalogo zadolžiti čisto konkretno take ljudi, ki se bodo zavedali svoje odgovornosti in bodo nalogo preskrbe semen izpeljali do konca.

Prva in najnujnejša naloga je torej — in to prav gotovo ne velja samo za odbore, ki smo jih obiskali —, da se krajevni odbori v vseh setvenih nalo-

gah porazgovorijo s kmeti, jim predložijo njihove dolžnosti in jim v njihovem izpolnjevanju, kolikor je to potrebno, s sodelovanjem zastopnikov drugih vaških ali krajevnih organizacij pomagajo. Prav je, da dobi vsak kmet v roke pismen odlok, koliko mora posejati posameznih kultur in koliko mora povečati orne površine. To mora biti, da se jeseni pri odkupu ne bo mogel nihče izgovarjati, da tega ali onega ni vedel. Toda delo z odloki ne sme biti glavno in v nobenem krajevnem ljudskem odboru ne bo ostalo pri tem, če se odbor zaveda velike važnosti letošnje pomladanske setve in če dejansko hoče, da bodo kmetje na njegovem področju vse setvene plane izpolnili.

Pa še nekaj je važno, kar smo opazili prav v vseh štirih krajevnih odbori, ki smo jih obiskali, in kar je gotovo tudi drugje pereče. Točna evidenca nad setvijo bo močno orodje dobrega vodstva in pregleda izpolnjevanja nalog. Toda že sedaj prihaja do čudnega razhajanja med površinskimi podatki, ki jih imajo okrajni odbori, in površinskimi podatki, ki jih imajo krajevni odbori. Tako so se pritožili v Skofji Loki, da jim je okraj poslal plan, ki je za 42 ha večji, kakor imajo po zadnjem popisu dejanske evidentirane zemlje. V Mengšu znaša ta razlika celo blizu 100 ha itd. Ker gre pri tako visokih številkah najbrž za kakšne pomote, je treba to reč hitro razčistiti, da bo potem evidenca res zrcalo pravega stanja in da ne bo treba še naknadnih pregledov.

NOVI USPEHI GRADITELJEV HIDROCENTRALE MOSTE

Ko je bila nedavno graditeljem hidrocentrale Moste dodeljena prehodna zastava vlade LR Slovenije, se je ves kolektiv zavezal, da bo že do dneva volitev izpolnil četrletni plan, čeprav so dela v januarju in februarju zaradi slabega vremena zaostajala.

Hidrocentrale Moste bi že morala ob koncu leta obratovati s prvo turbino. Ko pa so lani v jeseni sovjetske okupacijske oblasti v Avstriji onemogočile izvoz turbin v Jugoslavijo, je bilo treba gradbeni plan spremeniti. Turbine bodo sedaj izdelali v Litostroju. Najboljše brigade z gradbišča v Mostah so v jeseni poslani na gradbišče hidrocentrale Savica. Navzlic temu je kolektiv v Mostah lansko plansko nalogo izpolnil s 101%.

Letos so dela v Mostah znova oživele. Brigade, ki so bile poslani na gradbišče hidrocentrale Savica, so se vrnile. Tudi med zimo so nadaljevali dela, zlasti na gradbišču strojnice. Sedaj so začeli betonirati že temelje za četrti agregat te centrale. Odkar je popustil mraz, dela naglo napredujejo. Na posameznih objektih presegajo dnevne planske naloge tudi do 30%. Pod 50 m visoko betonsko pregrado izvršujejo sedaj dela za dograditev velike zapornice. Tu so zaposleni najboljši mineri, zavijači železa in tesarji. Med njimi je tudi tesarska brigada Ivana Valenka, v kateri so vsi člani udarniki.

V dovodnem rovu, ki ga oblagajo s specialno betonsko oblogo, se je brigada Jožeta Horvata zavezala, da bo do dneva volitev obložila 320 m² rova. Vse kaže, da bo to nalogo izpolnila. Minerski brigadi Vinka Gorjupa in An-

dreja Kovačiča, ki delata na gradbišču strojnice, presegata dnevno tekmovalno obveznost za 37%.

Velike uspehe so dosegli tudi pri globinskem vrtnanju in steni del z betonski pregrado, ki jo je treba z betonskimi injekcijami utrditi, da bo zdržala prišči vode. Vrtalna ekipa geološkega zavoda iz Ljubljane pod vodstvom Franca Klajnščka je že skoraj izpolnil svoj delovni plan za marec. Specialna ekipa vrtalnega mojstra Valterja Kuratlija, Vinka Ivnika in Franca Kikija pa je nedavno v 11 delovnih urah izvrstila 64 m vrtnice, kar spada med najboljše rezultate te vrste v Evropi.

V ponedeljek 20. marca ob 5. popoldne bo v Litostroju veliko predvoljno zborovanje, na katerem bo govoril član Politbiroja CK KPJ in predsednik Gospodarskega sveta tov. BORIS KIDRIČ. Mestni odbor OF vabi na zborovanje vse Ljubljančane

Volivne priprave so razgibale mesto in deželo

Na konferenci pri izvršnem odboru Ljudske fronte Slovenije, ki so se je udeležili predstavniki vseh množičnih organizacij, so ugotovili, da so množične organizacije v volivnih pripravah razgibale mesto in deželo. Volivna zborovanja so imela že skoraj vse fronte organizacije, vasa mesta in tudi velika večina vasi. Udeležba volivcev je bila dobra.

Toda vasa volivna zborovanja niso enako dobra. Po večini so bila res živahna in kritična, nekatera pa so potekala pusto in prazno. Ponekod krajevni odbori in okrajni aktivisti niso hoteli pred volivci priznati svojih napač, sindikati v manjših mestih pa so bili premalo povezani z vasio. Tako se je po vaseh v okolici Trbovelj, Trzica, Jesenic in Kranja le malo čutil vpliv tamošnjega delavstva.

Najbolj peštra in razgibana so bila zborovanja v goriški oblasti in v Ljubljani, na drugem mestu pa so zborovanja ljubljanske in mariborske oblasti. Z dobrimi volivnimi zborovanji sta se izkazala okraja Jesenice in Kočevje. Na volitve smo se pripravljali tudi z ustanavljanjem novih zadrug in bilo je ustanovljenih 10 novih zadrug. Tekmovanja in prevzete obveznosti pa so bile ponekod pomanjkljive, ker se niso dotikale odkupov, ustanavljanja zadrug in drugih važnih gospodarskih nalog. Marsikje so odkupe obravnavali

Odgovor Madžarov v Jugoslaviji informbirojski

Madžari severne Bačke so imeli večeraj v Subotici svoje volivno zborovanje, na katerem je govoril Mihail Olajos, predsednik madžarske sekcije Zveze kulturnih in prostnih društev Vojvodine in poslanski kandidat Ljudske fronte Vojvodine. Svojim poslušalcem, ki so prišli na zborovanje tudi iz oddaljenih vasi, je orisal kulturni in gospodarski napredek Madžarov v Vojvodini ter pri tem poudaril, da imajo tudi druge narodne manjšine v socialistični Jugoslaviji ne samo vse pravice, temveč tudi veliko pomoč za dvig iz zaostalosti, v kateri so morale prejeti. Del svojega govora je posvetil informbirojskim napakam proti socialistični Jugoslaviji ter zlasti omenjal informbirojsko Madžarsko, ki se je trudila na vse kriplje, da bi Madžare v Jugoslaviji zapeljala in nahajkala, potem pa grdo izkoristila. Volivna udeležba vseh Madžarov v Jugoslaviji bo najboljši odgovor informbirojski Madžarski.

Na volitve

GREMO Z VELIKIMI DELOVNIMI ZMAGAMI, Z JASNO PERSPEKTIVO NADALJNE GRADITVE SOCIALIZMA — VOLILI BOMO NAJBOLJŠE IN PREIZKUŠENE LJUDI, KI SO POROK

ZA NAŠO GOSPODARSKO IN POLITIČNO NEODVISNOST

Maršal Tito je sprejel veleposlanika ZDA

Predsednik zvezne vlade maršal Josip Broz Tito je sprejel v četrtek dopoldne izrednega in pooblaščenega veleposlanika ZDA v Jugoslaviji Georgea V. Allana. Pri sprejemu je bil navzoč pomočnik zunanjega ministra Srdjan Prica.

Tov. Moša Pijade bo govoril jutri na velikem volivnem shodu v Beogradu

Ves Beograd se pripravlja na veliko volivno zborovanje, ki bo jutri dopoldne na Trgu republike pred Narodnim gledališčem. Mestni odbor Ljudske fronte je s posebnim razglasom pozval prebivalstvo Beograda k udeležbi velike volivne manifestacije, ki naj ponovno dokaže moč Ljudske fronte in enotnost naših delovnih ljudi pri izpolnjevanju vseh delovnih nalog in tudi pri obrambi svobodne domovine in njene neodvisnosti. Na velikem zborovanju bo govoril član Politbiroja CK KPJ Moša Pijade in bivši predsednik prve zvezne Ljudske skupščine Vlada Simić.

Jutri ob 10 dopoldne bo na predvolivnem zborovanju v Celju govoril kandidat tov. Fran Leskošek

Ze mesec dni so v Celju in v okolici živahne volivne priprave, največja volivna manifestacija pa bo zborovanje v nedeljo ob 10. dopoldne, na katerem bo svojim volivcem govoril kandidat volivnega okraja Celje-mesto, zvezni minister Franc Leskošek. Zborovanje bo v Celju na Glaziji, kjer je tovarš Leskošek govoril že v stari Jugoslaviji, ko je pozival delavski razred v borbo za njegove pravice. Ob tej priložnosti bo tudi izročil delovnemu kolektivu iz Stor zvezno prehodno zastavico.

Celje-okolica je eden najobsežnejših okrajev Slovenije, ker ima 226 volišč. Doslej je bilo v okraju že nad 200 volivnih sestankov in zborov volivcev. Mnogi vaški odbori so si napovedali tekmovalje in se udeležujejo prostovoljnega dela pri sečnji in čiščenju drevec. V Dramljah in Marjagradcu so popravili tudi krajevno cesto, v Ljubčani pa so mladinci položili 8000 zidakov za zadržni delom.

Se pomembnejši so bili delovni uspehi industrijskih delovnih kolektivov. V Storah so v nedeljskem tekmovalju v vseh oddelkih dosegli doslej največje proizvodne uspehe. Tudi v Laškem, Zalcu, Sv. Petru in v drugih lokalnih industrijskih podjetjih so bili dosegli pomembni uspehi. V mestu so med tekmovaljem dosegli lepe uspehe tkalke iz tkalnice hlačevine, ki tekmujejo z vsemi celjskimi kolektivi tekstilne stroke. Na čast volitev se v večini podjetij delavstvo udeležuje prostovoljnega dela v svojih obratih, zaslužek pa so delavci namenili za partijski sklad. Samo v tovarni emajlirane posode so zbrali že nad 86.000 din. Med tekmovaljem mestnih četrti in kolektivov v Celju je bilo opravljenih nad 20.000 prostovoljnih delovnih ur, osnovne fronte organizacije pa so pridobile doslej nad 300 novih članov.

Posebno priznanje zaslužijo rudarji iz Hude jame, ki so obljubili, da bodo izpolnili četrletni plan do 26. marca. Ze drugo nedeljo delajo prostovoljno v jami. Pridružili so se jim tudi nameščenci iz pisarn in konzuma. Lep zgod, ki ga je treba zapisati, pa dajejo drugim kmetje iz Harij, S prostovoljnim delom so v predvolivnem

Soboški delavci so prevzeli nove naloge na čast volitev

Delavci mestne kleparske delavnice v Murski Soboti so se vključili v volivno tekmovalje že meseca januarja. Obiljubili so, da bodo do volitev izdelali vzorce 6 novih izdelkov, ki jih doslej še niso izdelovali in je po njih veliko povpraševanje. Svojo prevzeto obveznost so že skoraj izpolnili, ko so izdelali že pet vzorcev. Novi protizdravilne mestne kleparske delavnice bodo izdelani po večini iz odpadkov. Izdelani so že tečaj za okenske okvirje, nagobeni ki za govejo živino, česalniki za živino, vodir za brusne kamne in kuhinjski pribor za mečkanje krompirja. Takoj po volitvah bodo delavci kleparske delavnice obiskali kmetičko obdelovalno zadrugo v Tešanovcu, kjer bodo zadrugnikom popravili orodje in posodo. Razne naloge so prevzeli tudi delavci ostalih mestnih podjetij. Delavci na mestni ekonomiji so napovedali tekmoval-

tekmovalju postavili most čez Lahomščico. Tudi za sečnjo drv že organizirajo vaške frontne brigade. Opravili so že 50% planskega poseka. — Tudi kmete iz Kuretnega moramo pohvaliti. Gradijo 2 km dolgo cesto na Strmco ter jo hočejo dokončati do večjih spomladanskih del. Ves material kakor tudi delovno silo črpajo iz domačih virov. Stroške bodo krili s samoprispevkom.

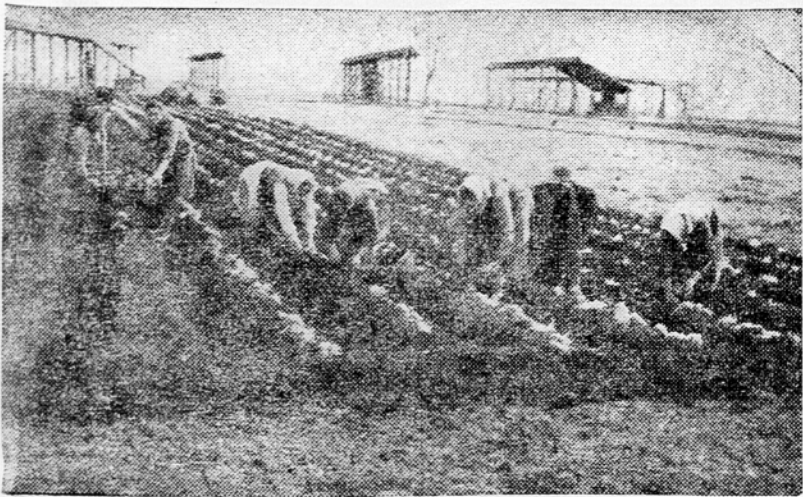
Močno se utrjujejo tudi krajevni frontni odbori in z njimi vred ljudski odbori. Na svojih sestankih obračunavajo volivci z vsemi, ki se niso izkazali vredne njihovega zaupanja. V Zagorju so na sestanku razkrinkali predsednika okrajnega odbora, ker je ščitil spekulante v Loku, pri Zusmu pa so izmenjali sekretarja in odbornike frontne organizacije. Organizacija se je s tem okreplila ter pridobila nad 100 novih članov.

Naša Zveza foto- in kinomaterjev je postala član Mednarodne federacije fotografske umetnosti

Zveza foto- in kinomaterjev Jugoslavije se je včlanila v Mednarodno federacijo fotografske umetnosti, ki je bila ustanovljena lani in ima zdaj z našo zvezo že 17 članov. Vsako leto bo prirajala razstave, na katerih bodo udeležene vse članice z enakim številom del, ki jih same izberejo. Federacija bo organizirala tudi stalno kroženje umetniških fotografij med včlanjenimi zvezami. Prva razstava bo letos junija in julija v Bernu in bo vsaka zveza razstavila 20 del.

Polda je s skokom 114 m postavil nov jugoslovanski rekord

Včera je bil na sporedu tek na 18 kilometrov, v katerem je zmagal Matevž Kordež s časom 1:12,31. Nov jugoslovanski rekord na maratonu skakalci je dosegel Janez Polda, ki je na treningu skočil 114 m. (Poročilo na 4. strani.)

Zadrugne obdelovalne zadruge v Zabnici sadijo semensko repo

Zakaj ljubljanska „Prehrana“ še ni razdelila moke

Ljubljanske gospodinje z malimi izjemami še vedno niso dobile moke na živilske nakaznice za marec. Vrsta poslovalnic nima niti koruzne moke, čeprav je to moke dovolj na razpolago in se hitro kvari, delitev pa se zaključuje že 22. t. m. Mnoge poslovalnice ta mesec niso še nič delile. Ker gospodinje nimajo moke, je velik naval v pekarnah. V poslovalnicah »Prehrana« se izgovarjajo, da ni moke, res pa je, da je skladišče »Prehrana« na Masarykovi cesti polno moke, zlasti enotne in koruzne.

Kakor se zdi, so vse te zakasnitve pri delitvah posledica skrajno birokratskega poslovanja: počasni obratniki, prekasno sestavljanje potreb po rajonih in razdelilnikov pri mestnem ljudskem odboru, kar zavlačuje delitev. Drug na drugega se izgovarjajo. Vselej tudi caka, da je na razpolago celotna količina in šele takrat začne deliti. Blago pa prinaja sproti v skladišče in bi se lahko sproti razvažalo v poslovalnice, če bi bili pravočasno na razpolago razdelilniki. V splotnem se opazja tudi brezbrzičnost do kritike iz vrst potrošnikov. Tisti, ki o tih stvareh odločajo, bi morali vedeti, da ni vseeno, če dobi gospodinja moko tedenski prejem ali pozneje. Sedanje birokratsko poslovanje bo treba nemudoma odpraviti in napraviti konec sedanjemu počasnemu načinu poslovanja, ki vzbuja upravičeno nejevoljo pri potrošnikih.

VREME

NAPOVED ZA NEDELJO: Pretežno sončno, toplo pomladansko vreme. V jutranjih urah megla v kotlinah. — Temperatura ponoči — 2° C, čez dan 20° C.

Naši rojaki v Ameriki imajo popolno zaupanje v vodstvo nove Jugoslavije

Ustanovitev kluba »Prijatelj nove Jugoslavije« v Chicagu

New York, 17. marca. (Tanjug) Jugoslovanski izseljenci v Chicagu so na skupnem sestanku ustanovili klub »Prijatelj nove Jugoslavije«. Ob otvoritvi sestanka je znani napredni javni delavec in eden izmed ustanoviteljev »Narodnega glasnika« Franc Lacković poudaril pomen ustanovitve tega kluba, razgalil informirski kampaio proti Jugoslaviji in izjavil med drugim:

Potreba po ustanovitvi tega kluba se je pokazala že tedaj, ko so bili nekateri, do takrat napredni časopisi v ZDA in Kanadi, kakor »Slobodna reče« in »Narodni Glasnik«, po poti ustaše »Danice« in četinskega »Srbohranac« ter drugih reakcionarnih časopisov in začeli razbijati enotnost naprednih Američanov jugoslovanskega rodu. Zanimati zasluge in blati žrtve jugoslovanskih narodov, podcenjevali in omalovaževali herojsko borbo narodov Jugoslavije, ni pošteno in vest poštenega človeka ne dopušča kaj takega. Organizatorji protijugoslovanske gojne vzbujajo nezadovoljstvo vseh, poštenih ljudi. Njs ne more nihče preprečiti, da bi ljudstvo v našem sestanku, ki se je znalo boriti in krvaveti, ne moglo danes samo upravljal svoje države in odločati o svoji usodi. Nihče ne more omajati našega zaupanja v to ljudstvo, ki zasluži vsako pomoč. Nihče nas ne bo preprečil, da so jugoslovanski narodom potrebni skrbniki z Vzhoda ali Zahoda. Če kdo v Evropi zasluži podporo in priznanje, potem so to narodi Jugoslavije. Namen tega sestanka je, je končal.

Koroški Slovenci ne žele razcepjenosti

Celovec, 17. marca. (Tanjug) Organ koroških Slovencev »Slovenski vestnik« poudarja, da so občinske volitve dokazale, da bodo Slovenci na Koroškem lahko dobili svoje pravice samo tedaj, če bodo enotni. Kmetje in delavci Slovenske Koroške — pravi časopis — so navdušeno sprejeli poziv Demokratične fronte k enotnemu nastopu na občinskih volitvah, ker imajo skušnje iz novembrskih parlamentarnih volitev. »Slovenski vestnik« opozarja, da je na občinskih volitvah navzile negativnemu stališču dela vodstva kršćanske ljudske stranke slovenski narod na Koroškem dokazal, da ne želi razcepjenosti. V večini občin, kjer je Demokratična fronta delovnega ljudstva dosegla delovno enotnost, je izšel slovenski narod iz volitev močnejši in si zagotovil svoje predstavnike v občinskih odborih.

Romunska informativna služba v Angliji ukinjena

London, 17. marca. Londonski radio je poročal, da je britanski pooblaščen minister v Bukarešti izročil romunskemu zunanjemu ministrstvu noto, v kateri zahteva, naj romunsko poslaništvo v Londonu ukine sleherni informativno delavnost in preneha razširjati svoj informativni vestnik. Ta britanska zahteva je sledila zato, ker je romunska vlada pred kratkim zahtevala, da se zapre britansko informativno središče v Bukarešti.

Končni rezultati volitev v Grčiji

Atene, 17. marca. (AFP). Po uradnem sporočilu grškega ministrstva za notranje zadeve je po splošnih volitvah v parlament 250 poslanskih mandatorov takole razdeljen: populisti 61, liberalci 53, nacionalna progresivna unija 45, Papandreouova stranka 35, Demokratična fronta 22, Metaxasova skupina 16, Zerasovski nacionalisti 7, Kanelopoulosova stranka 7, agrarci 3 in Markesini 1.

Nova finska vlada

Helsinki, 18. marca. Kriza finske vlade, ki je trajala tri tedne, je bila včeraj rešena s sestavo nove koalicijske vlade iz treh sredinskih strank. Predsednik vlade je Kettonen, vodja agrarne stranke, ki je najmočnejša v finskem parlamentu. Ta stranka ima v vladi 10 ministrov, ostalih pet pa imajo liberalci in švedska manjšinska stranka.

Lacković, da Američani jugoslovanskega rodu strnjeno svoje vrste in še naprej pomagajo narodom Jugoslavije.

Milan Biga, ki je pred kratkim obiskal Jugoslavijo, je nato govoril o svojih vtisih. Poudaril je, da so narodi Jugoslavije na obrekovanja Informbiroja odgovorili s tem, da so se še trdneje zbrali okrog svojega vodstva s tov. Titom na čelu. Narodov nove Jugoslavije, je izjavil Biga, ne bodo v njihovi borbi za pravično stvar ter za enakopravne odnose med velikimi in malimi narodi zmotili nobeni napadi in laži.

Sekretar Slovensko-ameriškega sveta Mirko Kuhelj je rekel, da je Jugoslavija država, v kateri ljudska oblast skrbi za vsakega človeka in kjer so

Seelba napoveduje, da bo v borbi proti delavcem še okrepil policijo

Rim, 17. marca. (Tanjug) Val protestnih stavk in demonstracij se je danes nadaljeval s tem, da je bilo popolnoma ustavljeno delo v štirih pokrajinah. Vse stavke so razglasili iz protesta proti policijskim napadom na delavce, postavljajući delavce pred sodišče in proti poskusom, da bi gospodarske zahteve delavcev ter njihovo borbo s silo zadušili.

V pokrajini Cagliari so razglasili splošno stavko. Po nepopolnih podatkih so aretirali v različnih krajih pokrajine 300 ljudi, med njimi tudi dva poslana avtonomne skupščine na Sardiniji, sekretarja socialistične stranke za Sardinijo in večje število krajevnih sindikalnih voditeljev ter po hitrem postopku obsodili 54 delavcev. Splošna stavka je bila razglašena tudi v pokrajini Chieti, kjer je policija sinoči aretirala 133 delavcev. V pokrajini je prišlo sinoči do novih spopadov s policijo, ko je poskušala

Cangkajšek prevzel poveljstvo nad ostanki Kuomintangovih čet

Formosa, 17. marca. (Ass. Pr.) Marshal Cangkajšek je včeraj popolno zopet prevzel nadzorstvo nad vsemi kuomintangskimi oboježenimi silami. Poveljstvo za jugovzhodno Azijo, ki je doslej poveljevalo oddelkom na Formozu, je bilo ukinjeno.

Vietnamska časopisna agencija je poročala, da ima ljudska armada Vietnam v rokah tajne listine, ki govorijo o načrtih za sodelovanje med francoskimi vojaškimi oblastmi in kuomintangskimi silami, ki so se pred prodorjem narodnoosvobodilne vojske Kitajske umaknile v Vietnam.

Britanske oblasti v Hongkongu so izročile bivša kuomintangska letala vlad LR Kitajske namesto ameriški letalski družbi, kakor je zahtevala ameriška vlada. Kakor je znano, so ZDA protestirale pri britanski vladi proti sklepu hongkonškega sodišča, da je treba 71 letal izročiti vlad LR Kitajske. V ameriški noti se je trdilo, da je ta letala kupila neka ameriška letalska družba.

Agencija Nova Kitajska poroča, da izjavlja sedaj v LR Kitajski reorganizacijo preskrbe z žitom. S prenašanjem visokih žit iz žitornih pokrajin v nežitornode bodo ublažili vpliv Kuomintangove blokade in dosegli za Kitajsko ugoden položaj v mednarodni trgovini. Kitajska ne bo več prisiljena kupovati žito v inozemstvu, medtem ko so istočasno propadale velikanse količine domačega žita.

Vatikan posreduje med Francosko in španskimi monarhisti

Rim, 16. marca. Rimski večernik »Voce Republican« protestira proti poskusu Vatikana, »da bi špansko vprašanje rešil s kompromisom med fašističnim režimom generala Franca in španskimi monarhisti«.

Kakor je znano, je španski prestolonaslednik Don Juan že več tednov v Italiji, kjer se razgovarja s predstavniki frankističnega veleposlanstva v Rimu. Pri razgovorih sodelujejo tudi nekatere italijanske politične osebnosti iz časa fašizma in monarhije ter večje število katoliških duhovnikov. Don Juan se je v zadnjem času razgovarjal tudi s papežem.

»Voce Republican« opozarja v tej zvezi na resolucijo Generalne skupščine OZN iz decembra 1946, v kateri so države članice OZN obsodile Francov režim v Španiji. Če se še nadalje omogoča vzdrževanje sedanjega režima, bo to poškodilo mednarodni mir.

Papeški nuncij izgnan iz Prage

Praga, 17. marca. (AFP) Českoslovaška vlada je zahtevala danes od papeške nunciature v Pragi, da mora nuncij Ottavio de Liva v treh dneh zapustiti Českoslovaško.

dosegli prerogone v vseh panogah družbene delavnosti.

Na sestanku so soglasno sklenili, da bo klub »Prijatelj nove Jugoslavije« organiziral predavanja o bistvu spora z Informbirojem, predvajal jugoslovanske filme, prirejal predavanja o graditvi nove Jugoslavije, se odločno boril proti reakcionarnim in informbirojskim časopisom, ki hočejo razbijati enotnost jugoslovanskih izseljencev, ter širil organ jugoslovanskih izseljencev »Novi list«.

Za predsednika kluba »Prijatelj nove Jugoslavije« v Chicagu je bil izvoljen Martin Maretič, za podpredsednika Mirko Kuhelj, za sekretarja Milan Marić, za blagajnika pa Ivan Mulinović.

razbiti delavske demonstracije v Torre del Passeri. Zaradi podobnih policijskih akcij so stavke razglasili tudi v pokrajinah Pescara in Grosseto.

Delavci oljarne »Lucatt« v Tržiču se danes upirajo podjetju, ki so ga prevzeli pred mesecem dni, zato ker so lastniki nameravali zapreti podjetje, delavce pa odpustiti. Pri tem uživajo delavci vsestransko moralno in gnotno podporo prebivalstva Tržiča in vse goriske pokrajine. Tako so zbrali delavci in nameščenci predilnice v Podgori pri Gorici te dni 100 tisoč lir za delavce v tovarni »Lucatt«.

Notranji minister Scelba je izjavil novinarjem, da vladna ne bo mogla več trpeti protizakonitih demonstracij ter stavk. Vlada bo najodločneje uporabila vse določbe veljavnih zakonov za obrambo demokratičnega reda v državi in v ta namen še okrepila policijske oddelke.

V dveh, treh vrstah

Berlin, 17. marca. Danes je dosegel tečaj vzhodne marke najnižjo raven, odkar je bila izvedena v Nemčiji monetarna reforma. Menjalnice v zahodnem Berlinu so prodajale eno zahodnonemško marko za 7,60 vzhodnonemskih mark.

London, 17. marca. Britansko zunanje ministrstvo je uradno sporočilo, da je bil britanski visoki komisar v Zahodni Nemčiji B. Robertson imenovan za glavnega poveljnika britanskih oboroženih sil na Srednjem vzhodu. Na njegovo mesto je bil imenovan stalni podtajnik oddelka za Nemčijo v britanskem zunanjem ministrstvu Kerk Partick.

Kairo, 17. marca. Včeraj je bilo med nočno akcijo v Kairu aretiranih nad 20 komunistov, Egiptčanov, Grkov in Zidov. Kakor pišejo arabski časopisi, je izdana naredba za nove aretacije in preiskave v Kairu in okolici.

Moskva, 17. marca. Na včerajšnjem sešanku Akademije znanosti ZSSR so sklenili, da bodo iz ruskega jezika črtali vse nepotrebne tuje besede in jih zamenjali z ruskimi. Terminološko reformo bodo izvedli v tehniki in znanstvenem govoru, posebno pa v fiziki, kemiji, geologiji in biologiji.

Z orožjem in solzilem nad demonstrante v Torinu

Torin, 17. marca. (Tanjug) Italijanska policija je uporabila danes orožje in solzilni plin, da bi razgnala demonstracije industrijskih delavcev Torina, ki so zapustili delo, da bi protestirali proti vedno močnejšemu delovanju neofašističnega gibanja »Movimento Sociale Italiano«. Zadnje dni so pristajali tega gibanja organizirali več napadov, ki pa jih policija ni preganjala. Pri današnjem napadu policije na delavce je bilo ranjenih in aretiranih več delavcev.

Leopoldova izjava o glasovanju

Bruselj, 17. marca. (AFP). Bivši belgijski kralj Leopold III je po referendumu v Belgiji, na katerem je 57,6% glasovalcev glasovalo za njegovo vrnitev na prestol, prebral zastopnikom belgijskega senata in skupščine ob navzočnosti predsednika vlade Eyskens svojo uradno izjavo, v kateri pravi, da si razlaga izid referendumu kot nesporno željo večine naroda, da se ponovno vrne na prestol in poudaril, da ni po pripravevali udržitosti oblasti v današnjem omahljivem položaju.

Zaradi te izjave kralja Leopolda III in možnosti, da se povrne na prestol, se je po vsej Belgiji začel val stavk, zlasti v Valoniji, to je v francosko govorečem delu Belgije, kjer je odpor proti vrnitvi kralja največji. Delo počiva v vseh rudnikih. Prav tako so začeli stavkati tudi v kovinskih industrijah. Stavkovno gibanje, ki se je začelo v Liègeu, se vedno bolj širi. Najnovejša poročila javljajo, da so se stavkajočim že pridružili tekstilni delavci, prometni delavci in javni nameščenci.

Bliznja konferenca komisije za človečanske pravice

New York, 17. marca. V Lake Success se bo začelo 27. marca šesto zasedanje komisije za človečanske pravice. Glavna naloga tega zasedanja bo dokončno izdelati osnutek mednarodne konvencije o človečanskih pravicah in ukrepe za uporabo konvencije. Na časnem dnevnem redu so tudi druga vprašanja.

V komisiji OZN za človečanske pravice so predstavniki 18 držav, med njimi tudi Jugoslavije.

Tihotapljenje orožja v arabske države

Rim, 16. marca. V Rimu je prišla na dan velika afera v zvezi s tihotapljenjem orožja za nekatere arabske države na Bliznjem vzhodu. Kakor se je nocoj zvedelo, je kupovala tolpa tihotapcev, ki jo je vodil neki britanski državljani, v Italiji iz skladišč ameriških vojnih presežkov nemške tanke »Schermann« in italijanske strojnice »Breda«, pa tudi večje količine metek. Vse to orožje so pošiljali z ladnjami, ki so plule pod panamsko zastavo, čez Sredozemsko morje. Rimska kvestura je nocoj odklonila sleherni obvestilo o aferi, vendar je potrdila, da je bil vodja takoj izgnan iz Italije.

PETER ŠTRUCELJ, kandidat ljutomerskega okraja

Njegova življenjska zgodba je kaj preprosta. Začne se tako, kot so se začele vse zgodbe tisočletih vinčarjev in stari Jugoslaviji.

Ko je po prvi svetovni vojni država zabredla v težko gospodarsko krizo, je bil spet mali človek tisti, ki je posledice najbolj občutil na svojih ramenih. Vinčarji so zaslužili na dan le 3 do 4 dinarje. Nova država, v katero so nekdanj polagali vse svoje nade, jih je globoko razočarala. Obupne življenjske razmere pa so jih začele zbliževati. Združili so se v Vinčarski strokovni zvezi in zahtevali svoje pravice. Ko pa niso ničesar dosegli, so začeli stavkati. Peter Strucelj je bil med prvimi, najbolj revolucionarnimi vinčarji, ki so se borili za svoje pravice in zahtevali zvišanje plač. Zvišali so jim dnevnice na 6 dinarjev. Toda kruha je bilo kljub temu premalo. Peter se je odločil, da bo postal poljski mlatič. Hodil je na mlačvo bogatim kmetom.

Po osvoboditvi je agrarna reforma staro željo bivših vinčarjev končno uresničila. Toda, ker niso imeli dovolj orodja in živine, so 10. februarja 1946 ustanovili združbo in izvolili Petra za predsednika. Kljub skromnim sredstvom, ki so jih imeli novi združniki, se je začela združba pod skrbnim vodstvom lepo razvijati. Združniki so uvedli brigadno desetični sistem dela in v kratkem času je bila združba Vinski vrh najboljša združba v ljutomerskem okraju.

»Težko je bil začetek«, rad pripoveduje Peter Strucelj, »toda nam ni manjkalo poguma. Vedeli smo, da si le na ta način lahko olajšamo življenje. Trdo smo prišli za delo in zma-

gali. Zaceli smo s 40 družinami, danes pa ncs je 137 in vsi imamo dovolj kruha.

Mnogo bi se še dalo povedati o Petru Strucelju. Bil je vzgleden odbornik krajevnega ljudskega odbora, predsednik sindikata in delegat kmetijskega Zveznega sveta v Ljubljani. Kot najboljši predsednik je bil kot jugoslovanski delegat 1948. leta na kmetijski razstavi v Pragi. Peter Strucelj pa ni le dober predsednik združbe, ampak je tudi dober partije, ki je največ pripomogel, da ima partijska celica v Vinskih vrhovih veliko zavrednih članov.

Plenum okrajnega odbora Ljudske fronte ljutomerskega in radgonskega okraja sta pravilno ocenila delo tov. Petra Strucelja in ga predlagala za kandidata v Ljudsko skupščino. Delovna ljudstvo obeh okrajev mu popolnoma zaupa, kar bo potrdilo tudi na dan volitev.

Priznanje osnovnim frontnim organizacijam v Sloveniji

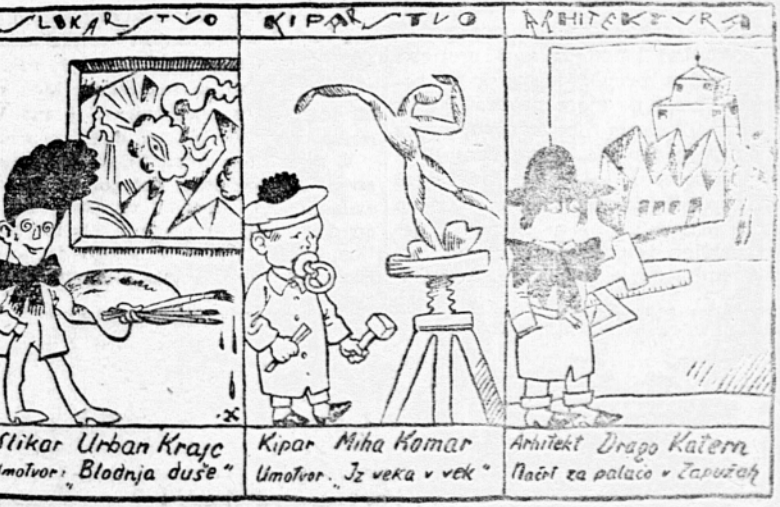
Odlična zvezna odbora Ljudske fronte Jugoslavije so prejele v Sloveniji naslednje frontne organizacije: v okraju Ljubljana - okolica: vsaka odbora Crnuče in Brezovica in 11 najzaslužnejših frontovcev, v okraju Celje - okolica: vsaki odbori Vransko, Prekopa in Dobrna ter 10 frontovcev, v okraju Ilirski Bistrica: vsaka odbora Novokrašine in Pregarje ter 6 frontovcev, v Ljubljani: od I. rajona teren Prule, od II. rajona 18, in 20. teren, od III. rajona teren Jarše, od IV. rajona pa teren Večna pot, v Mariboru: od I. rajona 2., od III. pa 1. teren ter 24 frontovcev.

Dvajsetletnica tehnološke fakultete v Zagrebu

S slavnostno sejo so na tehnični visokoli šoli v Beogradu proslavili dvajsetletico dela tehnološke fakultete. Ta fakulteta je bila ustanovljena kot odsek tehnične fakultete, ki je imel samo 8 delovnih mest. Absolventi so nekdanj težko dobili zaposlitev, ker so vsa večja tehnološka raziskovanja v Jugoslaviji imeli v rokah tuji strokovnjaki. Ze v začetku okupacije so Nemci izpustili laboratorij in knjižnico oddelka. Takoj po osvoboditvi so profesorji in študenti posvetili vse svoje sile obnovi. Ze leta 1946. je dala fakulteta prve inženjere in jih iz nje prihaja vsako leto več. Danes je na fakulteti nad 850 študentov, v desetih predvoinih letih je bilo priznanih na fakulteti 50 znanstvenih del, od leta 1946. do danes že 65. in v laboratorijih fakultete je zdaj 280 delovnih mest.

Veliko volilno zborovanje v Beogradu

Včeraj popoldne je bilo volilno zborovanje za VII. rajon Beograda, ki se ga je udeležilo okoli 20.000 ljudi. Na shodu je govoril član Politbiroja KPJ Blagoje Nešković, ki je nagradil, da s vobodojubi Beograda častno je polnjuje svoje velike naloge, ki jih ima kot središče socialistične Jugoslavije. Navajal je dosedanje velike delovne uspehe in zmag v mednarodni politiki.

Prispevek slikarja Maksima Gasparija k izobraževanju v zahodni umetnosti.

V Rusiji pred 400 leti

Dr. Josip Mal

Toliko vneprej za razumevanje položaja za svojega prvega bivanja je ostal Herberstein v Moskvi do 16. novembra 1517. Čeprav je ostala njegova služnada v Velikem Novgorodu, ga je po izjavljenih mirovniških pogajanjih z Litavsko veliki knez na povratku v domovino pooblašil preko Možajskaja, Vjazne in Drogobiša v bližji Smolenski. Razen nekaterih drugih darov je poklonil Herbersteinu dobre sanke z belo medvedovo kožo in veliko kljubevinastno odejo preko celih sank ter visokega rjavega (ne običajnega nizkega ruskega) konja za sani. Car mu je dal za dva dneva pohoda preko Smolenskega tja do meje častno spremstvo 200 konjenikov.

Tudi to pot so morali v hudem mrazu dvakrat prenočiti na prostem. Iz sena so si napravili nekatere okope, položili počez veje in lubje in pokrili s prlom. Ruski poveljnik spremljave je povabil Herbersteina zvečer v tak šotor, kjer so sedeli na tleh s podyitimi nogami kakor Turki in Tatarji. Rusi so ga za slovo gostili in mu dajali piti več, kot mu je bilo ljubo. Naslednjega dne so prekorajili poljsko-litavsko mejo, potovali so proti Dobrovni (Dubrovno) na Dnepru. Zaradi hrane se potnikom ni bilo treba pritoževati, o prenočitvah pa pravi naš potepis, da so bila po litovski slaba.

Od Dobrovne je šlo dalje proti Borjgovu na rekji Berezini in od tam naprej

na Vilno. Tu je Herberstein počakal nekaj dni, da so prišli njegovi ljudje, ki jih je — kot smo spredaj videli — pustil v Vel. Novgorodu in so se vračali po daljši poti preko Litve. Ker sedaj ni bilo kralja v Vilni, je naša karavana odpotovala čez Bielski, Lublin in Sandomir v Krakov. Kralj ga je sprejel zelo prijazno in pokazal, da je zelo cenil Herbersteinovo prizadevanja, pa čeprav niso rodila pravega uspeha.

Iz Krakova so potovali na (v drugi svetovni vojni prosili) Oswiecim, Olomuc in dalje preko Moravske na Dunaj. Tudi tu je segal senj konjem do trehbov. Sredi Moravske bi jih bili kmalu napadli trije jezdeci, o katerih niso vedeli, ali so roparji ali le objestni in malo okajani plemiči. Herbersteinov spremljevalec je hotel že bahavo uporabiti svojo novo puško, toda smodnik (na odprti poncvi) ni hotel in ni hotel užgati!

Od Dunaja je naša ruska mistja ubrala pot proti Dunajskemu Novemu mestu, čez Schadwien, Bruck, Rottenmann, Salzburg končno v Innsbruck, kamor je dospela 22. marca 1518. Tu je Herberstein pozno v noč pripovedoval razdolenemu cesarju o svojih dogodivščinah. Seje pozna ura je opomnila, da je treba prenehati; za bodočo poročila pa si je izgovoril kardinal Matvej Lang pravico, da bo vedno tudi on sam zraven.

Herberstein potuje drugič

Po smrti cesarja Maksimilijana I. so želeli Rusi obnoviti stike s Habsburgi. Imeli so v mislih kako zvezo z ostjo zoper poljskega kralja Sigismunda. V tej zadevi so poslali na španski dvor k cesarju Karlu V. svoje posrednike, ki so se na povratku oglašili tudi na Dunaju pri nadvojvodi Ferdinandu, kakor je to želel cesar Karol sam. Ta je za nadaljnje razgovore z moskovskim carom poveril grofa Nugarola, nadvojvoda Ferdinand pa Zigo Herbersteina, ki je že poznal rusko-poljska trenja.

Kmalu po novem letu 1526 sta s svojim spremstvom odrinila proti Olomucu in dalje čez Slezijo v Opole, Olešno in Pietrkov, kjer sta upala, da najdeta kralja. Ker ga ni bilo več tam, sta jo mahnila nazaj čez Censtohovo v Krakov. Pred mestom sta se poslala svoje ljudje naprej z obvestilom, da sta zunaj cesarjeva odposlanca. Toda nihče jima ni prišel naproti, niti nikoj jima ni preskrbel prenočilo, niti nikogar ni bilo, ki bi ju bil tam obiskal.

Na vavelskem dvoru so odposlanstvo jbrž sumničilo sovražnega razpoloženja do Poljske, od tod tako očitno prezir. Slednjaj sta morala naravnost zahtevati, da so ju pustili pred kralja, kjer sta mu razložila namen svojega potovanja v Moskvo. Ali kralj Sigismund ni pristal na mirovna pogajanja med Rusi in Poljski. Se več! Kar csorno je zavrnil vsako mešetarjenje, ko vendar Poljaki niso nikogar prosili za posre-

dovanje in bodo že sami znali sovražnika pripraviti do mira. Zbadljivo je še vprašal, kaj je imata njuna gospodara (cesar Karol in nadvojvoda Ferdinand) toliko opraviti z Moskvičanom, ki ni niti njun sosed, niti rojen prijatelj.

Izgovorila sta se, da je le car poslal odposlanca na cesarjev dvor z zahtevo po prijateljstvu. Tega ni bilo mogoče odbiti, pri tem pa je obenem treba poravnati spor med Poljsko in Rusijo. Če to Poljakom ni po volji, sta pripravljena vrniti se, oziroma to spoštovati svojima gospodom in počakati na odgovor. To je kralja nekoliko ohladilo. Na dvoru so se pomirili; poslali so jima v prenočišče tudi denarja za vzdrževanje, kakor je bil to običaj pri diplomatskih misijah.

Iz Krakova so 14. februarja 1526 odpotovali dalje proti Lublinu. Ze tukaj je močno snežilo, v Litvi pa so na potu proti Brestu zašli v tak snežni metej, da za lučaj kamna daleč ni bilo mogoče razpoznati konja. Da bi se zavarovali pred vetrom in mrazom, so postavili pokonci sanke, ki so jih z višino zapadlega snega zopet dvigali; pod sankami so iskali zavetja ljudje in konji. Herberstein se je pohlvali, da je v Volkovic kar se ga dobro prenočil. Oddoj je šla njihova pot dalje severno od Baranovičev proti Minsku, ker so sedaj prestolovno Vilno pustili ob strani, dalje čez Borisov ob Berezini, nad Mogilevom proti Dubrovni in Smolensku v Moskvo, — torej ista pot, ki jo je Herberstein uporabil pri svo-

ji vrnitvi ob priliki svojega prvega potovanja v Rusijo leta 1518.

Kar se tiče političnega uspeha tega drugega potovanja, ni bil velik. Rusije in Poljske ni bilo mogoče trajno in prijateljsko spraviti. Vse uspeh je bil v tem, da je bilo sklenjeno petletno premirje, ki je poteklo leta 1533.

Ko je po končanih razgovorih veliki knez vprašal Herbersteina, kod se misli vrniti domov, mu je odgovoril, da bo njegova pot Vilna—Krakov—Dunaj. Prišedšemu od Smolenske pri Dobrovni na mejo, mu je litovski pristav povedal novico o smrti češkega in ogrskega kralja Ludovika, ki je padel v bitki s Turki pri Mohaču. Herberstein se je zato žuril čez Vilno, Grodno, Lukov in Krakov preko Sleske na Češko v Prago, kamor je konec meseca februarja 1527 prihitel nadvojvoda Ferdinand zaradi kronanja.

Ko je Herberstein svojim ruskim spremljevalcem razkazoval »stotostopno Prago«, se ti niso mogli dovolj načuditi. Dejali so, da to ni grad, niti mesto ni, marveč pravo kraljestvo, ki ga ni mogoče dobiti brez preliivanja krvi. O svojem potovanju je Herberstein poročal novopečenemu kralju, ki se mu je za trud zadovoljen zahvalil. Herberstein pa mu je obljubil, če bo potreba, da pojde še na pot; če ne ozdravi, se bo vozil ali se bo dal nositi.

Verske razmere

Nič čudnega ni, da so v času verskega razkola v Nemčiji Herbersteinu še posebej naračili, naj se seznani z

vero in obredi pravoslavne cerkve ter zbira ruske cerkvene knjige. Herberstein je zato prav natančno preučil razliko med pravoslavci in katoličani. Zbral je obilo listinskega gradiva, iz katerega je posebno razločno videti nasprotja med obema cerkvama. Zlasti očitna se mu je zdela bahavost Rusov, da so edino le oni pravi kristjani katoličani pa da so zapustili prave cerkve, zato jih sovražijo še bolj kot mohamedance in niso radi z njimi v isti mizi. Po določbah metropolitana Jvana preroka se mora tisti, ki je vdoma s katoličani obdedoval, očistiti z molitvijo.

Vsak pop se mora že kot diakon poročiti z žensko, ki je na dobrem glasu. Če mu je umrla žena, je bil praz duhovniški dolžnostni mogel je živeti kot svetovnjak, rokodelce, obrtnik ali podobno, kot duhovnik pa le, če je šel v samostan; v drugo se ni smel ženiti. Pop kakor tudi laiki vršijo svoje pooblasti vedno pred svetimi podobami. Ako se je pop pregrešil zoper cerkveni red, ga je sodilo cerkveno sodišče.

Zaradi tatvin, pilanosti in drugih hrestorokov so zapadli posvetnemu sodniku, ki ni jemal nobenega ozira na duhovniški stan. Ziga je v Moskvi sam videl, kako so na ulici bičali pijane pope; pritoževali pa so se le tedaj, če jih je bičal hlapec in ne bojar. Čez dan so bili popi oblečeni kot drugi posvetnjaki, le da so imeli okrogle čnice, čez te pa še širok klobuk. V rokah pa (kot odliko) palico. Vsaka cerkev je imela le en altar in v nobeni niso brali več kot le eno mašo na dan.

Letos bomo v pitaliških

Komaj je začelo ministrstvo za državne nabave v začetku lanskega leta ustanovljati svinska pitališča, že so se pojavili glasovi uprnikov, češ pri nas ni pogojev za prasičerejo na farmi. Takšni uprnikovci iz vrst stare, propadajoče družbe se pojavijo vedno in povsod, kjer se naša socialna družba loti novega dela in nalog. Zato nas ti glasovi seveda niso mogli zaustaviti pri našem delu in danes dajemo državna pitališča že bogate sadove: svinjerejo na državnih posestvih vred krijejo v državnem merilu 52%, v merilu Slovenije pa 40 do 50% potrebnega mesa prebivalstva po mesočobah.

Uspešno smo preboleli začetne težave in svinjerejo na veliko. Res je bilo v začetku precej poginov, vendar ne sumo na račun pitališč. Koliko kmetov je oddalo slabo hranjene, telesno neoporne prasice, ki tudi v prvih oskrbi ne bi pokazali kaj prida na predika. Koliko je zagrešilo odkup, ki je pogosto brez potrebe prevažal odkupljene svinje na velike razdalje, jih opostavljal nevarnosti prehlada in spalnemu slabu z njimi? O tem smo že pisali in bomo tudi v prihodnje, kjer bi prišlo do takih pojavov osebne krivde. Če niso imeli ljudje v pitaliških še dovolj izkušenj pri svojem delu, jim tega ne moremo vzeti preveč na zlo. Kdo pa je imel take izkušnje, ko pa je šlo za čisto nove prijeme dela pri reševanju tako velike naloge? In končno: ministrstvo za državne nabave, direktorja za rebo prasicev in upravni pitališč niso razpolagali z ustreznimi hlevi in poslopji. Zadovoljni so se morali z nehygieničnimi prireditelji hlevi z majhno kapaciteto in tako so bili prisiljeni razdeliti veliko množico svinj kar na 145 manjših pitališč. Ta okoliščina je oteževala uspešno kontrolo in temu je treba prav tako pripisati del začetnih nepravilnosti.

Kolikor te pomanjklivosti še niso popravljene, se odpravljajo splošno. Sedaj je v Sloveniji kljub večjemu številu svinj še samo 93 pitališč, po izpolnitvi plana gradnji konec julija pa bo znatno zmanjšati to število celo na 40. Upravniki in krmilci so v odnosu do dela že toliko napredovali, da so lani decembra lahko sprejeli tekmovalne, kljub temu pa je napovedalo podjetje za rebo prasicev "Tovilač iz Osijeka. In še več: Pitališče v Petajcih v Prekmurju je nato januarja letos napovedalo vsem pitališčem v Sloveniji tekmovalne, ki obsega naslednje točke: 1. Borba za zmanjšanje poginov in prislinskih zmrzov. 2. strogo izvajanje čistoče.

Z novim voznim redom se bo znatno izboljšal potniški promet

Naše železnice so že leta 1948 prevozile 150 milijonov potnikov, to je trikrat več kakor leta 1938 in za 66% več kakor določa petletni plan za zadnje leto petletice. Zaradi pomanjkanja prasičih vagonov pa doslej ni bilo mogoče ustreči vsem potrebam potniškega prometa, zlasti glede udobnosti potovanja. S postopno obnovo starih vagonov in z gradnjo novih pa si usvajamo možnosti za postopno razširjenje potniškega prometa.

Nov železniški vozni red, ki bo začel veljati 14. t. m., že prinaša precejšnje izboljšanje. Na mnogih progah bodo uvedeni novi vlaki, zlasti na tistih, ki so v dobri poletnih dopustov najbolj obremenjene. Uveden bo nov brzovlak na progi Beograd-Zagreb-Ljubljana oziroma Reka. K zbolšanju železniške zveze s Splitom bo mnogo prispevala tudi ureditve potniškega prometa na novi unski progi. Garnizija potniških vlakov bo vozila direktno iz Beograda čez Sunjo, Bihač in Tuzla do Splita. Po tej novi progi bodo potniki v potniškem vlakom v krajšem času dopotovali iz Beograda v

redili še več prasičev

nege in lepega ravnanja s prasiči, 3. izboljšanje reje prasicev, 4. gospodarsko izkoriščanje krmil, 5. vestno čuvanje prasicev in krmil, 6. znižanje proizvodnih stroškov in 7. izboljšanje delovne discipline. — To tekmovalno je dalo že doslej dobre rezultate. Zelo se je zmanjšal pogin pri mladitvi in skrbna nega hiranecv je znižala tudi pogin oziroma zasilne zakole med oslablimi svinjami, ki jih še vedno daje v pitališča odkup.

Da bi bili uspehi v pitaliških še večji, je organiziral direktorja za rebo prasicev letos že dva tečaja, in sicer enega za upravni pitališč, drugega pa za brigadirje. Prvi tečaj je bil februarja v Slatini-Radenci in je trajal 14 dni. Udeležilo se ga je 33 tečajnikov. Poleg splošnih predmetov so se učili še higijene, veterinarske službe, transportne službe, matičnega knjigovodstva za brigadno-desetinski sistem dela in normiranja. Skupno so imeli 81 učnih ur, predavali pa so predavatelji z direktorja za rebo prasicev v Ljubljani.

Presenečenje v Mengšu

V četrtek jutraj so doživeli v Mengšu veliko presenečenje. Na razpotju sredi vasi se je v jutranjih urah ustavil velik tovorni avtomobil, ki je prišel iz kamniške smeri. Dva mlada moža sta s polno naloženega avtomobila sprala

»Potujoča« zamenjavna trgovina sredi Mengša

vila najprej neke vrste prodajalno mizo, nato pa sta jo razpostavljali najrazličnejše tekstilno blago in gospodinjske potrebščine. Poleg blaga za moške in ženske obleke sta postavila veliko

balo blaga za plašče. Poleg dveh velikih škatel sukanca sta položila krasne, živopisane rute, kakor sneg bele brisače, svilene nogavice in še mnogo takega, kar si želi vsaka ženska. Ob koncu se je dvigal velik kup kozic, loncev

in lepih umivalnih posod. Pokazala sta tudi, da imata precej sladkora. Vest o prihodu avtomobila, ki je naložen s tako mikavnim blagom, se je hitro raznesla po vasi in vsi so drli k avtomobilu, da bi se na svoje odpreči, kako in kaj je prav za prav s to »potujočo« trgovino. Vseprek so letela vprašanja, ženske se niso mogle nagledati lepega blaga.

»Kako boste prodajali? Na točke, za bone ali v prosti prodaji? Brž povejte, da napravimo kupčijo.« Ko sta mlada moža povedala, da bosta prodajala sarno v zameno za masti, sianino, olje, zaseko, sveže ali kuhano maslo, se je radovednost nekoliko vnela. Toda razstavljeno blago je bilo tako privlačno, da so ljudje poizvedovali še naprej.

»Kako pa boste obračunavali.« Moža sta imela že pri sebi podroben cenik vsega svojega blaga kakor tudi cenik, po katerem sta pripravljena odkupiti maščobe. Ljudje so premišljevali, računali in prve ženske so se že spuščale v kupčijo. Najbolj so jim bile po godu umivalne posode, ki sta jih prav v kratkem času vse razprodala. Tako je potem šlo naprej.

Blago z avtomobilom vred je prišlo iz Kamnika in je to zamenjavno trgovsko potovanje organiziral okraj, da bi zbral čim več maščob. Istega dne sta iz Kamnika odšla še dva avtomobila po drugih vaseh kamniškega okraja. V vsakem kraju se ti »potujoči« trgovci mudijo po dva dni.

Blago z avtomobilom vred je prišlo iz Kamnika in je to zamenjavno trgovsko potovanje organiziral okraj, da bi zbral čim več maščob. Istega dne sta iz Kamnika odšla še dva avtomobila po drugih vaseh kamniškega okraja. V vsakem kraju se ti »potujoči« trgovci mudijo po dva dni.

Kako je to mogoče?

Kljub pismenim, telefonskim in osebnim ustnim urgencam gozdni delavci pri gozdni manipulaciji in gozdni upravi Cermelj do 16. t. m. še vedno niso prejeli živinskih nakaznic za mesec marec. Ze zato, da nam ne bi kdo očital malomarnosti, smo poslili za posredovanje naslednje forume: okrajni komite Komunistične partije Slovenije, javno tožilstvo, kontrolno komisijo, okrajno poverništvo za trgovino in preskrbo, poverništvo za delo, Narodno banko v Cermelju in lesno-industrijsko podjetje v Straži, razen tega pa še republikanski odbor lesne zveze, komisijo državne kontrole in ministrstvo za lesno industrijo v Ljubljani.

Ker so bila vsa ta posredovanja brez uspeha, sta bili gozdna manipulacija in gozdna uprava prisiljeni izdati delavcem hrano na posebne naloge, ki jih je prejel gozdni magazin. Ne morejo pa delavci kupovati kruha v mestni pekarni, ki jim ga brez odrezkov ne sme in ne more dati.

Mnenja smo, da se v prihodnje ne smejo ponoviti taki primeri, ki vzbujaajo upravičeno kritiko gozdnih delavcev in ne morejo biti brez vpliva na izpolnjevanje planskih nalog v gozdarstvu.

Predpisi ali birokracija!

Minulo nedeljo je bil v Rogški Slatini važen sindikalni sestanek, katerega bi se moral na vsak način udeležiti. Zato sem si napravil načrt, da se odpravim v vlakom jutraj ob 4.13 uri iz Slov. Konjic, kjer stanujem. Okrog 5. ure sem v Poljčanah, nato pa se s kolesom odpravim do Rogške Slatine ter bom lahko že okrog 7. ure na mestu. Če se peljem z vlakom preko Grobelnega, pridem v Rogško Slatino šele okrog pol devete ure zaradi čakanja na Grobelnem. V dobri veri, da bom lahko dal kolo v Slov. Konjicah na vlak, se napotim že ob 4. uri jutraj na postajo. Tu vprašam službojčnega vlakovodjo, če lahko dam kolo v službeni voz do Poljčan, da imam važen opravke v Rogški Slatini in da imam do Poljčan že polovico poti. Toda vlakovodja mi odvrne, da je to nemogoče, da v nedeljo ne sme vzeti koles na vlak, ker so takšni predpisi. Tudi jaz to vem, da koles ob nedeljah ne jemljejo na vlak, toda če je na vlaku oziroma na vagonu dovolj prostora in če človek nekam službeno potuje, sem mnenja, da tudi železničarjem ne bi bilo potrebno tako birokratično upoštevati predpisov. Zaradi tega sem se moral peljati po gladiki cesti iz Slov. Konjic v Poljčane, službeni voz pa je bil prazen. Prav gotovo konjiški vlak zaradi enega kolesa in enega človeka ne bi zato potrošil več premoga. Če bi bili naši politični aktivisti tako birokratični pri svojem delu, bi jih ne srečevali ob vsaki uri in vsakem vremenu povsod, kjer so potrebni. L. V.

Popravek. Včerajšnje poročilo o zborovanju mladine v menzi Litostroja popravljamo v toliko, da je zborovanje sklicali rajonski komite LMS za II. rajon Bežigrad-Siška in da je bilo na zborovanju 2000 mladincev in mladink.

DAJALCI KRVI V prihodnjem tednu se bodo vršili predaji dajalcev in odvzemal krvi kot običajno. V javodu za transfuzijo krvi v Ljubljani: v torek, sredo in četrtek ob 7.30 do 8.30. Dajalci krvi skupine A naj se v tem tednu ne javljajo. Dajalci, ki so bližje Mariboru in Celju naj se javljajo tamkajšnjima postojanama.

V transfuzijski postaji v Mariboru (Spl. bolnišnica): v sredo ob 7.30 do 9 (dajalci iz Maribora in okolice). V transfuzijski postaji v Celju (Javna bolnišnica): v torek in četrtek ob 8. do 10. (dajalci iz Celja in okolice).

Predavanja CENTRALNA LJUDSKA UNIVERZA Važnost proučevanja vremena in podnebja za naše vsakdanje življenje je na vsaki naši dejavnosti, zato je potrebno, da bo imel ob spremljanju diaprojektorja izredni profesor tov. dr. Oskar Reza v ponedeljek 20. marca ob 20. uri v Mali filharmonični dvorani.

Zdravila merimo po bioloških učinkih. O tem bo govoril ob diaprojektih doc. dr. Peter Lenčar na poljudno znanstvenem predavanju prirodoslovskega društva v torek ob 8. v fialinski predavalnici.

SPORED ZA NEDELJO Poročila ob 8.15, 12.30, 15.00, 19.00, 22.00 in 23.30. 8.00-9.00 Veder jutranji spored: 9.00 Jugoslovanska sodobna poezija: 9.40 Prepos akadskih tekstov: 10.15 Planice na 120 in 30metriški tek: 10.40 Zabavna glasba: 11.00 Pol ure za pioniere in mladino: 11.30 Zvezda: 12.00 Zvezda: 12.30 Zvezda: 13.00 Zvezda: 13.30 Zvezda: 14.00 Zvezda: 14.30 Zvezda: 15.00 Zvezda: 15.30 Zvezda: 16.00 Zvezda: 16.30 Zvezda: 17.00 Zvezda: 17.30 Zvezda: 18.00 Zvezda: 18.30 Zvezda: 19.00 Zvezda: 19.30 Zvezda: 20.00 Zvezda: 20.30 Zvezda: 21.00 Zvezda: 21.30 Zvezda: 22.00 Zvezda: 22.30 Zvezda: 23.00 Zvezda: 23.30 Zvezda: 24.00 Zvezda: 24.30 Zvezda: 25.00 Zvezda: 25.30 Zvezda: 26.00 Zvezda: 26.30 Zvezda: 27.00 Zvezda: 27.30 Zvezda: 28.00 Zvezda: 28.30 Zvezda: 29.00 Zvezda: 29.30 Zvezda: 30.00 Zvezda: 30.30 Zvezda: 31.00 Zvezda: 31.30 Zvezda: 32.00 Zvezda: 32.30 Zvezda: 33.00 Zvezda: 33.30 Zvezda: 34.00 Zvezda: 34.30 Zvezda: 35.00 Zvezda: 35.30 Zvezda: 36.00 Zvezda: 36.30 Zvezda: 37.00 Zvezda: 37.30 Zvezda: 38.00 Zvezda: 38.30 Zvezda: 39.00 Zvezda: 39.30 Zvezda: 40.00 Zvezda: 40.30 Zvezda: 41.00 Zvezda: 41.30 Zvezda: 42.00 Zvezda: 42.30 Zvezda: 43.00 Zvezda: 43.30 Zvezda: 44.00 Zvezda: 44.30 Zvezda: 45.00 Zvezda: 45.30 Zvezda: 46.00 Zvezda: 46.30 Zvezda: 47.00 Zvezda: 47.30 Zvezda: 48.00 Zvezda: 48.30 Zvezda: 49.00 Zvezda: 49.30 Zvezda: 50.00 Zvezda: 50.30 Zvezda: 51.00 Zvezda: 51.30 Zvezda: 52.00 Zvezda: 52.30 Zvezda: 53.00 Zvezda: 53.30 Zvezda: 54.00 Zvezda: 54.30 Zvezda: 55.00 Zvezda: 55.30 Zvezda: 56.00 Zvezda: 56.30 Zvezda: 57.00 Zvezda: 57.30 Zvezda: 58.00 Zvezda: 58.30 Zvezda: 59.00 Zvezda: 59.30 Zvezda: 60.00 Zvezda: 60.30 Zvezda: 61.00 Zvezda: 61.30 Zvezda: 62.00 Zvezda: 62.30 Zvezda: 63.00 Zvezda: 63.30 Zvezda: 64.00 Zvezda: 64.30 Zvezda: 65.00 Zvezda: 65.30 Zvezda: 66.00 Zvezda: 66.30 Zvezda: 67.00 Zvezda: 67.30 Zvezda: 68.00 Zvezda: 68.30 Zvezda: 69.00 Zvezda: 69.30 Zvezda: 70.00 Zvezda: 70.30 Zvezda: 71.00 Zvezda: 71.30 Zvezda: 72.00 Zvezda: 72.30 Zvezda: 73.00 Zvezda: 73.30 Zvezda: 74.00 Zvezda: 74.30 Zvezda: 75.00 Zvezda: 75.30 Zvezda: 76.00 Zvezda: 76.30 Zvezda: 77.00 Zvezda: 77.30 Zvezda: 78.00 Zvezda: 78.30 Zvezda: 79.00 Zvezda: 79.30 Zvezda: 80.00 Zvezda: 80.30 Zvezda: 81.00 Zvezda: 81.30 Zvezda: 82.00 Zvezda: 82.30 Zvezda: 83.00 Zvezda: 83.30 Zvezda: 84.00 Zvezda: 84.30 Zvezda: 85.00 Zvezda: 85.30 Zvezda: 86.00 Zvezda: 86.30 Zvezda: 87.00 Zvezda: 87.30 Zvezda: 88.00 Zvezda: 88.30 Zvezda: 89.00 Zvezda: 89.30 Zvezda: 90.00 Zvezda: 90.30 Zvezda: 91.00 Zvezda: 91.30 Zvezda: 92.00 Zvezda: 92.30 Zvezda: 93.00 Zvezda: 93.30 Zvezda: 94.00 Zvezda: 94.30 Zvezda: 95.00 Zvezda: 95.30 Zvezda: 96.00 Zvezda: 96.30 Zvezda: 97.00 Zvezda: 97.30 Zvezda: 98.00 Zvezda: 98.30 Zvezda: 99.00 Zvezda: 99.30 Zvezda: 100.00 Zvezda: 100.30 Zvezda: 101.00 Zvezda: 101.30 Zvezda: 102.00 Zvezda: 102.30 Zvezda: 103.00 Zvezda: 103.30 Zvezda: 104.00 Zvezda: 104.30 Zvezda: 105.00 Zvezda: 105.30 Zvezda: 106.00 Zvezda: 106.30 Zvezda: 107.00 Zvezda: 107.30 Zvezda: 108.00 Zvezda: 108.30 Zvezda: 109.00 Zvezda: 109.30 Zvezda: 110.00 Zvezda: 110.30 Zvezda: 111.00 Zvezda: 111.30 Zvezda: 112.00 Zvezda: 112.30 Zvezda: 113.00 Zvezda: 113.30 Zvezda: 114.00 Zvezda: 114.30 Zvezda: 115.00 Zvezda: 115.30 Zvezda: 116.00 Zvezda: 116.30 Zvezda: 117.00 Zvezda: 117.30 Zvezda: 118.00 Zvezda: 118.30 Zvezda: 119.00 Zvezda: 119.30 Zvezda: 120.00 Zvezda: 120.30 Zvezda: 121.00 Zvezda: 121.30 Zvezda: 122.00 Zvezda: 122.30 Zvezda: 123.00 Zvezda: 123.30 Zvezda: 124.00 Zvezda: 124.30 Zvezda: 125.00 Zvezda: 125.30 Zvezda: 126.00 Zvezda: 126.30 Zvezda: 127.00 Zvezda: 127.30 Zvezda: 128.00 Zvezda: 128.30 Zvezda: 129.00 Zvezda: 129.30 Zvezda: 130.00 Zvezda: 130.30 Zvezda: 131.00 Zvezda: 131.30 Zvezda: 132.00 Zvezda: 132.30 Zvezda: 133.00 Zvezda: 133.30 Zvezda: 134.00 Zvezda: 134.30 Zvezda: 135.00 Zvezda: 135.30 Zvezda: 136.00 Zvezda: 136.30 Zvezda: 137.00 Zvezda: 137.30 Zvezda: 138.00 Zvezda: 138.30 Zvezda: 139.00 Zvezda: 139.30 Zvezda: 140.00 Zvezda: 140.30 Zvezda: 141.00 Zvezda: 141.30 Zvezda: 142.00 Zvezda: 142.30 Zvezda: 143.00 Zvezda: 143.30 Zvezda: 144.00 Zvezda: 144.30 Zvezda: 145.00 Zvezda: 145.30 Zvezda: 146.00 Zvezda: 146.30 Zvezda: 147.00 Zvezda: 147.30 Zvezda: 148.00 Zvezda: 148.30 Zvezda: 149.00 Zvezda: 149.30 Zvezda: 150.00 Zvezda: 150.30 Zvezda: 151.00 Zvezda: 151.30 Zvezda: 152.00 Zvezda: 152.30 Zvezda: 153.00 Zvezda: 153.30 Zvezda: 154.00 Zvezda: 154.30 Zvezda: 155.00 Zvezda: 155.30 Zvezda: 156.00 Zvezda: 156.30 Zvezda: 157.00 Zvezda: 157.30 Zvezda: 158.00 Zvezda: 158.30 Zvezda: 159.00 Zvezda: 159.30 Zvezda: 160.00 Zvezda: 160.30 Zvezda: 161.00 Zvezda: 161.30 Zvezda: 162.00 Zvezda: 162.30 Zvezda: 163.00 Zvezda: 163.30 Zvezda: 164.00 Zvezda: 164.30 Zvezda: 165.00 Zvezda: 165.30 Zvezda: 166.00 Zvezda: 166.30 Zvezda: 167.00 Zvezda: 167.30 Zvezda: 168.00 Zvezda: 168.30 Zvezda: 169.00 Zvezda: 169.30 Zvezda: 170.00 Zvezda: 170.30 Zvezda: 171.00 Zvezda: 171.30 Zvezda: 172.00 Zvezda: 172.30 Zvezda: 173.00 Zvezda: 173.30 Zvezda: 174.00 Zvezda: 174.30 Zvezda: 175.00 Zvezda: 175.30 Zvezda: 176.00 Zvezda: 176.30 Zvezda: 177.00 Zvezda: 177.30 Zvezda: 178.00 Zvezda: 178.30 Zvezda: 179.00 Zvezda: 179.30 Zvezda: 180.00 Zvezda: 180.30 Zvezda: 181.00 Zvezda: 181.30 Zvezda: 182.00 Zvezda: 182.30 Zvezda: 183.00 Zvezda: 183.30 Zvezda: 184.00 Zvezda: 184.30 Zvezda: 185.00 Zvezda: 185.30 Zvezda: 186.00 Zvezda: 186.30 Zvezda: 187.00 Zvezda: 187.30 Zvezda: 188.00 Zvezda: 188.30 Zvezda: 189.00 Zvezda: 189.30 Zvezda: 190.00 Zvezda: 190.30 Zvezda: 191.00 Zvezda: 191.30 Zvezda: 192.00 Zvezda: 192.30 Zvezda: 193.00 Zvezda: 193.30 Zvezda: 194.00 Zvezda: 194.30 Zvezda: 195.00 Zvezda: 195.30 Zvezda: 196.00 Zvezda: 196.30 Zvezda: 197.00 Zvezda: 197.30 Zvezda: 198.00 Zvezda: 198.30 Zvezda: 199.00 Zvezda: 199.30 Zvezda: 200.00 Zvezda: 200.30 Zvezda: 201.00 Zvezda: 201.30 Zvezda: 202.00 Zvezda: 202.30 Zvezda: 203.00 Zvezda: 203.30 Zvezda: 204.00 Zvezda: 204.30 Zvezda: 205.00 Zvezda: 205.30 Zvezda: 206.00 Zvezda: 206.30 Zvezda: 207.00 Zvezda: 207.30 Zvezda: 208.00 Zvezda: 208.30 Zvezda: 209.00 Zvezda: 209.30 Zvezda: 210.00 Zvezda: 210.30 Zvezda: 211.00 Zvezda: 211.30 Zvezda: 212.00 Zvezda: 212.30 Zvezda: 213.00 Zvezda: 213.30 Zvezda: 214.00 Zvezda: 214.30 Zvezda: 215.00 Zvezda: 215.30 Zvezda: 216.00 Zvezda: 216.30 Zvezda: 217.00 Zvezda: 217.30 Zvezda: 218.00 Zvezda: 218.30 Zvezda: 219.00 Zvezda: 219.30 Zvezda: 220.00 Zvezda: 220.30 Zvezda: 221.00 Zvezda: 221.30 Zvezda: 222.00 Zvezda: 222.30 Zvezda: 223.00 Zvezda: 223.30 Zvezda: 224.00 Zvezda: 224.30 Zvezda: 225.00 Zvezda: 225.30 Zvezda: 226.00 Zvezda: 226.30 Zvezda: 227.00 Zvezda: 227.30 Zvezda: 228.00 Zvezda: 228.30 Zvezda: 229.00 Zvezda: 229.30 Zvezda: 230.00 Zvezda: 230.30 Zvezda: 231.00 Zvezda: 231.30 Zvezda: 232.00 Zvezda: 232.30 Zvezda: 233.00 Zvezda: 233.30 Zvezda: 234.00 Zvezda: 234.30 Zvezda: 235.00 Zvezda: 235.30 Zvezda: 236.00 Zvezda: 236.30 Zvezda: 237.00 Zvezda: 237.30 Zvezda: 238.00 Zvezda: 238.30 Zvezda: 239.00 Zvezda: 239.30 Zvezda: 240.00 Zvezda: 240.30 Zvezda: 241.00 Zvezda: 241.30 Zvezda: 242.00 Zvezda: 242.30 Zvezda: 243.00 Zvezda: 243.30 Zvezda: 244.00 Zvezda: 244.30 Zvezda: 245.00 Zvezda: 245.30 Zvezda: 246.00 Zvezda: 246.30 Zvezda: 247.00 Zvezda: 247.30 Zvezda: 248.00 Zvezda: 248.30 Zvezda: 249.00 Zvezda: 249.30 Zvezda: 250.00 Zvezda: 250.30 Zvezda: 251.00 Zvezda: 251.30 Zvezda: 252.00 Zvezda: 252.30 Zvezda: 253.00 Zvezda: 253.30 Zvezda: 254.00 Zvezda: 254.30 Zvezda: 255.00 Zvezda: 255.30 Zvezda: 256.00 Zvezda: 256.30 Zvezda: 257.00 Zvezda: 257.30 Zvezda: 258.00 Zvezda: 258.30 Zvezda: 259.00 Zvezda: 259.30 Zvezda: 260.00 Zvezda: 260.30 Zvezda: 261.00 Zvezda: 261.30 Zvezda: 262.00 Zvezda: 262.30 Zvezda: 263.00 Zvezda: 263.30 Zvezda: 264.00 Zvezda: 264.30 Zvezda: 265.00 Zvezda: 265.30 Zvezda: 266.00 Zvezda: 266.30 Zvezda: 267.00 Zvezda: 267.30 Zvezda: 268.00 Zvezda: 268.30 Zvezda: 269.00 Zvezda: 269.30 Zvezda: 270.00 Zvezda: 270.30 Zvezda: 271.00 Zvezda: 271.30 Zvezda: 272.00 Zvezda: 272.30 Zvezda: 273.00 Zvezda: 273.30 Zvezda: 274.00 Zvezda: 274.30 Zvezda: 275.00 Zvezda: 275.30 Zvezda: 276.00 Zvezda: 276.30 Zvezda: 277.00 Zvezda: 277.30 Zvezda: 278.00 Zvezda: 278.30 Zvezda: 279.00 Zvezda: 279.30 Zvezda: 280.00 Zvezda: 280.30 Zvezda: 281.00 Zvezda: 281.30 Zvezda: 282.00 Zvezda: 282.30 Zvezda: 283.00 Zvezda: 283.30 Zvezda: 284.00 Zvezda: 284.30 Zvezda: 285.00 Zvezda: 285.30 Zvezda: 286.00 Zvezda: 286.30 Zvezda: 287.00 Zvezda: 287.30 Zvezda: 288.00 Zvezda: 288.30 Zvezda: 289.00 Zvezda: 289.30 Zvezda: 290.00 Zvezda: 290.30 Zvezda: 291.00 Zvezda: 291.30 Zvezda: 292.00 Zvezda: 292.30 Zvezda: 293.00 Zvezda: 293.30 Zvezda: 294.00 Zvezda: 294.30 Zvezda: 295.00 Zvezda: 295.30 Zvezda: 296.00 Zvezda: 296.30 Zvezda: 297.00 Zvezda: 297.30 Zvezda: 298.00 Zvezda: 298.30 Zvezda: 299.00 Zvezda: 299.30 Zvezda: 300.00 Zvezda: 300.30 Zvezda: 301.00 Zvezda: 301.30 Zvezda: 302.00 Zvezda: 302.30 Zvezda: 303.00 Zvezda: 303.30 Zvezda: 304.00 Zvezda: 304.30 Zvezda: 305.00 Zvezda: 305.30 Zvezda: 306.00 Zvezda: 306.30 Zvezda: 307.00 Zvezda: 307.30 Zvezda: 308.00 Zvezda: 308.30 Zvezda: 309.00 Zvezda: 309.30 Zvezda: 310.00 Zvezda: 310.30 Zvezda: 311.00 Zvezda: 311.30 Zvezda: 312.00 Zvezda: 312.30 Zvezda: 313.00 Zvezda: 313.30 Zvezda: 314.00 Zvezda: 314.30 Zvezda: 315.00 Zvezda: 315.30 Zvezda: 316.00 Zvezda: 316.30 Zvezda: 317.00 Zvezda: 317.30 Zvezda: 318.00 Zvezda: 318.30 Zvezda: 319.00 Zvezda: 319.30 Zvezda: 320.00 Zvezda: 320.30 Zvezda: 321.00 Zvezda: 321.30 Zvezda: 322.00 Zvezda: 322.30 Zvezda: 323.00 Zvezda: 323.30 Zvezda: 324.00 Zvezda: 324.30 Zvezda: 325.00 Zvezda: 325.30 Zvezda: 326.00 Zvezda: 326.30 Zvezda: 327.00 Zvezda: 327.30 Zvezda: 328.00 Zvezda: 328.30 Zvezda: 329.00 Zvezda: 329.30 Zvezda: 330.00 Zvezda: 330.30 Zvezda: 331.00 Zvezda: 331.30 Zvezda: 332.00 Zvezda: 332.30 Zvezda: 333.00 Zvezda: 333.30 Zvezda: 334.00 Zvezda: 334.30 Zvezda: 335.00 Zvezda: 335.30 Zvezda: 336.00 Zvezda: 336.30 Zvezda: 337.00 Zvezda: 337.30 Zvezda: 338.00 Zvezda: 338.30 Zvezda: 339.00 Zvezda: 339.30 Zvezda: 340.00 Zvezda: 340.30 Zvezda: 341.00 Zvezda: 341.30 Zvezda: 342.00 Zvezda: 342.30 Zvezda: 343.00 Zvezda: 343.30 Zvezda: 344.00 Zvezda: 344.30 Zvezda: 345.00 Zvezda: 345.30 Zvezda: 346.00 Zvezda: 346.30 Zvezda: 347.00 Zvezda: 347.30 Zvezda: 348.00 Zvezda: 348.30 Zvezda: 349.00 Zvezda: 349.30 Zvezda: 350.00 Zvezda: 350.30 Zvezda: 351.00 Zvezda: 351.30 Zvezda: 352.00 Zvezda: 352.30 Zvezda: 353.00 Z

Ignac Koprivec: Sestanki

Nasva vas je v teh nekaj letih po vojni doživela socialne premike, ki so vzbudili duhove in naceli red, ki se je zdel večni. Načeli so ponos gruntnarjev, ponižnost kočarjev, osabnost gostilničarjev, svetost župnikov in poštenost vaščanov. Mali človek je dvignil glavo in sprva plaho, potem pa vedno glasneje zahteval pravice tudi zase. Začutil je, da ga izkoriščata veliki kmet in duhovščina, ki se je v pretekli vojni tako umazala, da župnik na vasi ni več posebnjena krepčica; začutil je, da prižniti in spovednici ni vera edini namen, ter se uprl gruntu in cerkvi.

Ce so dale zunanje sile povod in pogoje za dvig socialne zavesti malega človeka in za njegovo osamosvojitost, se je dokončni boj odigral v teh ljudeh samih. To je boj s staro miselnostjo, ki jim je vcepila prepričanje, da so odvisni od gruntnarja na tem, od župnika pa na onem svetu. Tako miselnost malih ljudi je omogočila vaškim mogotcem, da so prišli oblast v svoje roke, napravili iz združbo trgovine in iz ljudskih odborov stare občine ter od tu še nadalje stiskali reveže.

Nad vsemi temi razrednimi boji pa je ljubezen do zemlje. Gruntnar se je oklepa, ker ve, da mu daje moč in oblast nad vasjo, batjar pa hlepi po njej, ker bi rad nastil in obklesal vedno lačno in raztrgano družino. Zato nositelji združbe misli le po čisti prodajali. Če se batjarji že odločijo za skupno obdelovanje, jih kmetje z vestimi o skupnih kuhinjah, o odvzemu zemlje in izseljevanju zlaška odvrnejo od te misli.

Vse to je skušal zajeti Ignac Koprivec v osmih novelah in črticah, ki jih je Slovenski knjižni zavod izdal pod naslovom Sestanki. V njih nam opisuje življenje v Slovenskih gorah, kjer je socialna neenakost bolj občutna kot kjer koli drugod na Slovenskem.

Bednost in neodločnost vrhovcev ter nasilnost gruntnarjev, ki počasi izgubljajo tla, nam je naslikal ponekod zelo verno, ponekod pa preveč hiperbolično, kar je na škodo verjetnosti. Njegovi vinčarji so zgarani, raztrgani in mršavi, glad jim gleda iz oči, gruntnarji pa debeli, vsega siti, surovi in ukazovalni. Njegovi duhovniki žive v razkošju, njih pogovori so, kadar so sami, naravnost prostiaki. Posebno zanimivo so ženski liki, ki jih riše odločno, samozavestno in ukazovalno. Moški so v primeri z njimi pravi neboljenci. Tako je Tončka Kekec, ki vse velike kmete užene v kozji rog, taka je Katika, ki se bori za ljubezen bledga bogoslovca, in prodajalka Julka, ki vodi svojo politično reakcijo na vasi. Taka je Strahova Treza, ki za ničelnega godnjarjeva moža, kakor zaničuje Vrhovec, ki niso znajo niti pravi ljudje, tako so mnoge žene s kmeti, z železji in iz bajt.

Najmočnejši tip gruntnarja nam je pisatelj podal v Kvaru iz prve novele in v črtici »Padle so prve snežinke« s stari Strahom, ki vsak večer v postelji sede moliti venec in stiska ljudi, da mu leto za letom zastonj garajo. Prav tako krepko je narisan Strahov vinčar Martin; prepričljiv je v svoji poniznosti in upogljivosti, pa tudi v uporu, ki v vsaj tragičnosti vendar ostane samo pri grožnji. Duhovniki v »Sestanku« pred cerkvijo ne pritegnejo, ker so preveč hipotetizirani in zato ne preproščevalni. Tako drugačena sta župnika v črtici »Na licitaciji«. Z nekaj potezami sta mojskiško orisana in izmed vrticov sta pravi duh po farozu. Manj se mu je posrečil tudi tip vaškega očeruha in surovega mešetarja Kekeša. V vsaj svoji poniznosti je samo do skrajnosti surov neobčuten, zato je težko verjetno, da bi se mu vrhovec in kmetje tako ponizno pustili oditi. Posebno močno in brez idealiziranja so podani nekateri prizori, ko nastopi množica in pride do izraza njih strah in srd, medsebojni prepri in pohlep po zemlji. To so ljudje na raznih sestankih, pri molitvi na polju, pred kmetom, ko prosijo za orca, in pred trgovino, ko čakajo na blago.

V prvi noveli »Zadruga« je dobila nov upravni odbor nam je pisatelj predstavil dva gruntnarja — tipična predstavnik svojega razreda na vasi — ki se sovrataja na smrt, združijo jo pa skupni razredni interesi. Kolarič ni ne kmet, ne gospod. Premozeje, ki so ga predniki pridobili z zločinom, je tako naraslo, da ima sedanjih last-

nik grunt, trgovino in gostilno, da vodi hranilnico in županuje vasi. Kvar, ki je tudi mogoten in osaben, pa je ves v zemlji in zato tudi ne tako pokvarjen kakor Kolarič. Razmerje med gospodarjem in hlapcem pojmuje patriarhalno, prepričan je, da je vrhovcem oče ter da skrbi zanje. Zato ga spoznanje, da se njh pota ločijo, skoraj stare.

S tema dvema sta predstavljena dva značilna tipa vaških mogotcev pri nas. Okoli njiju se plete politika velikih kmetov, katerih interesi so očrtani mnogo jasneje kot pa oni vrhovcev in železarjev. Gruntnarji se poslužujejo vseh sredstev, da bi se obdržali na oblasti, od splošnega pritiska na vrhovce pa do osebnih spletk. Za nekaj časa jim to uspe, a Kvar, ki je najbolj jasnoviden in sploh najmočnejša osebnost v noveli, že čuti, kako se jim tla izmikajo izpod nog. V duhu vidi čas, ko bodo le še knjige... pisale o premožnih kmetih, ki so živeli v bogatih dolinah in vladali nad siromaki. In kakšen pijan vrhovec bo nemara še kdaj pripovedoval svojim otrokom, kako mu je bilo tedaj, ko mu je rezal gruntnar svoj kruh.

Tončka, ki je še mlada in neizkušena, obožena le z navodili, ki jih je dobila na tečaju, ki ji pa tu prav nič ne koristijo, se sredi teh ljudi skoraj popohoma zgubi, vendar jim kljubuje in končno zmaga. Njen značaj je neupogljiv in obdobjanja vreden, saj mora spati na seno, ko ji vzamejo stanovanje, pa vendar vztraja. Samo za kratek čas popusti v delu, ko se zaljubi v Kvarovega fanta in je tako »neumno srečna«. Ko jo Anžek nagovarja k tatvini, ga zavrne, kar je povsem v skladu z njenim značajem. V tistem trenutku pa tudi z bistrovindnostjo, ki za zaljubljenega dekleta ni verjetna, spregleda njegove nakane in ga nažene.

V »Sestanku« pred cerkvijo je opisana življenjska pot mladega dekleta. Živeti mora za mrzlimi farovskiimi zidovi pod nadzorstvom župnika, ki jo skrbno zaklepa pred svetom, da bi jo ohranil za svoje podne namene. V dekletovi borbi za ljubezen, v njenem hrenenju in župnikovem umazanem dejanju je toliko življenjske tragike, da bi novelo lahko označili za zelo dobro, če bi je ne kvarila pretrana hiperbola v podajanju duhovnikov, ki so vsi vrezani po enem kopitu in ki jih pisatelj vidi samo pri popivanju. Tudi pokvarjenost ima svoje odtiske, pisatelj ji ne sme napraviti šablone, če hoče biti prepričljiv v svojem delu.

V tretji noveli nas pisatelj popelje v podružnico okrajnega magazina v Brezovljaku. Gospodična Julka, ki je poslovodnica, zna napraviti iz prodajalne torične politične dejavnosti in vir gromitni koristi. Močno mrežo si splete in celo na okraju ima ljudi, ki jo ščitijo, kadar je treba. Vsi od preudarnih kmetov do neznačajnega tavnika so slepo orodje v njenih rokah. Niti enega vrednega nasprotnika ji pisatelj ni postavil nasproti. To bralec moti, saj ni verjetno, da bi v vse okolice ne bilo ljudi, ki bi jo znali in mogli prijeti za njeno poslovanje. Slavko je premalo samozavest in sam s seboj ima preveč opravka, da bi se ji mogel postaviti po robu. Tako reši položaj zgolj naključje, da je krogla zgrešila cilj.

NOVICE in zanimivosti

Nemci v francoski tujski legiji viedelberger Tagblatte poročajo, da so v francoski tujski legiji pripadniki 48 narodnosti. Polovica legionarjev pa so danes Nemci, tako da je jezik, ki ga v francoski tujski legiji največ govori, — nemški. Po podatkih oblasti Zahodne Nemčije se približno vsak dan po 50 Nemcev priključi v francosko tujsko legijo.

Železnica Antofagasta-Salta v Južni Ameriki. Ze leta 1905 je bil izdelan načrt za železnico ki bi združila školsko luko Antofagasto s severno Argentino. V Salti naj bi bila priključena na argentinsko železniško omrežje. Sedaj je ta železnica zveza v grobem dokončana. Njen pomen je v tem, ker združuje dve obali in dve najbolj razviti južnoameriški državi. S tem je dobila tudi Argentina izhod na Tih ocean. Nova železnica omogoča izkoriščanje ležišč železne rude in gozdov. Graditev

Z vsega sveta

železnice preko Andov je naletela na velike tehnične ovire in je bilo potrebno zgraditi veliko predorov, ovinkov in viaduktov. Železnica Antofagasta-Salta je tretja prekoandinska železniska zveza v Južni Ameriki. Prva pelje iz školske luke Valparaiso preko Mendose v Buenos Aires, druga pa je speljana preko Bolivije in severne Argentine do tihooceanske obale.

Načrti za predor pod gibraltarsko ozino slonijo na gospodarskih interesih. Španija upa, da bi se na ta način povečal železniški promet preko njenege ozemlja, ker bi blago iz severne in zahodne Afrike potovalo preko Španije. Prav tako podpirajo ta načrt tudi francoski gospodarski krogi, ker bi s tem Francija dobila dobro in hitro zvezo s svojimi afriškimi kolonijami.

Pisatelj Ignac Koprivec

Vrhovec Martin v naslednjem sestanku je orisan s posebno toplino. Njegovo iskanje pravice je pretresljiva pot hlapca Jerneja. Celu v jeziku se na tem mestu čuti Cankarjev vpliv: »Deset let sem delal na njem gruntu, poletni mi je dala škornja, zdaj mi jih je pa vzela. Povej, kaj bi storil ti? Pameten človek si, po svetu hodiš. Bi jokal, bi kiel ali bi šel na njo z ročico?« Maščuje se pa Martin ne tako kot se je Jernej, čeprav mu zidar svetuje, naj ji zažge bajto nad glavo. Predobri so vrhovci, zato Martin opusti celo misel, da bi jo ponudil budil. »E, naj spi, prekleta, saj dolgo ne bo več tako brez skrbi ležala! V kratkem nas bo prišlo več: nemara celo vsi vinčarji in železari. Poključali bomo na vrata takole: tok-tok-tok-tok! in ji naznanili: Terezija Strah, zdaj smo prišli vrhovci po tisto, kar nam pripada. Predobri smo, zato bomo napravili tako, čeprav bi vas bilo treba vse, kar vas je takih, stoli v zemljo z ročicami in vas pohoditi kakor gosence.« To bo čas, ko bodo tudi vrhovci imeli zemljo, zemljo, ki jo Martin tako ljubi, da je z njo kar otroče nežen: »Jezus, ki bi tole res kdaj nam rodilo! Kako bi te jaz obdeloval, zemljica!... Rože bi zasadil na ozarh, da bi bila lepša.«

»Množični sestanke«, »Tajni sestanke« in »Ni pravice« so krajše in manj pomembne stvari. Zadnja črtica »Na licitaciji« pa je najboljša delo vse knjige. Vse osebe in prizori so kakor izrezani iz življenja, zajeti v žive podobe in klen jezik.

Tak jezik in take podobe so še v prvi noveli in nekoliko manj drugod. Za mnoge rahlo dialektično pobarvane stavke bi lahko rekli, da so vzeti kmetu naravnost iz ust. Škoda, da pisatelj v tem pogledu ni povsod enako skrben in da je njegova skladnja marsikje močno nerodna.

Tako nam je Koprivec s svojimi novelami podal odločilo iz življenja vasi v razgibanosti ostrih razrednih trenj. Od novele ne moremo zahtevati, da bi obravnavala vrsto stranskih epizod, bralca pa vendar zanimajo problemi, ki so nakazani, pa jih avtor pusti ob strani, ko hiti za osrednjo nitjo dogajanja. Tako je neresen usoda Kvarove hčere v prvi noveli, pa je nekatera druga. V obsežnejšem delu bi se dalo vse to natančneje podati; morda bodo prav te novele vzpodbode koga k pisanju daljšega teksta. I. Z.

Mednarodni smučarski teven v Planici

V teku na 18 km je zmagal Matevž Kordež

Planica, 17. marca. Predzadnja tekma letošnjega planiskega tedna je bil tek na 18 km. Proga je tekla izpod velike skakalnice do železnice in ob njej do Podkorena, kjer je dosegla najnižjo točko. Tam se je obrnila nazaj proti planiški dolini, se po vzhodnih pobočjih polagoma vzpenjala proti Tamarju in se nato spuščala proti cilju, ki je bil na istem mestu kakor start. Po mneju tekmovalcev je bila glede na višinsko razliko (320 m) zelo težka. Nastopilo je 35 tekmovalcev in sicer 2 Norvežana, 3 Avstrijci in 30 naših. Na cilj je prišlo 30 tekmovalcev. Prvo mesto je zasedel Matevž Kordež, s časom 1:21,31 pred Avstrijcem Sneiderjem, našima reprezentantoma Knificem in Razingerjem, Norvežanom Slatvenom, Pogačnikom itd.

Okoli 8000 gledalcev je danes obiskalo planiško dolino. Izbrali so najprijetnejši dan, saj so v lepem in sončnem vremenu lahko prisostvovali trem nadvse zanimivim tekmovalcem: teku na 18 km, in skoku na veliki in 80 metriški skakalnici. Videli so naše najboljšie tekače v borbi s tujimi tekmovalci, poleg tega pa opazovali skoke izbranih skakalcev Italije, Avstrije in Jugoslavije. Ob pol 10 se je začel tek na 18 km. Prvi je šel z nastopnega mesta naš nekdanji državni reprezentant Franc Smolej in v polminutnih presledkih še trojica naših tekmovalcev, Stevilko 5 je imel Norvežan Slatven, številko 6 Avstrijec Penzenteimer, potem pa so bili na vrsti še trije naši. Skupaj sta se nato pognala na progo Vinko Rožič in Avstrijec Rösner, pol minute za njima pa Norvežan Stenersen. Pred favoritom Razingerjem s štartno številko 17, je šlo na pot še pet naših, za njimi pa tekmovalce iz Srbije Antoničević. Nadaljnji pred Jugoslovani je bilo na vrsti pred drugim favoritom Avstrijcem Schnebergerjem. Med konkurenti za prvo mesto sta bila še Knific s številko 26 in Pogačnik s številko 29, zadnji je šel na pot Mitja Kavčič.

Se preden so vsi tekmovalci zapustili start so kontrole pri tretjem kilometru

Norvežan Svein Stenersen

tro javile prihod prvih tekačev Smoleja in Starmana in nato po vrsti vsi ostali.

Najboljšie čase na tem delu proge so imeli: Slatven 8:35 min., Schneberger 9:08 min., Kordež 9:10 min., Knific

Visokošolci Ljubljane prvaki Jugoslavije v smučanju

Smučarsko prvenstvo visokošolcev Jugoslavije, ki je bilo na Pomurju v Sisku, je končano. V veselaolu moške je na 425 m dolgi progi med 32 tekmovalci zmagal Zagreb s časom 1:55,01, pred Zupetom 1:55,08 in Zupancem (oba Ljubljana) 1:58,08. Med ženskami je zmagala Ljubljanka Uršičeva pred Kovarčevico in Kušecovo (Beograd).

S tekmovalcem v patrolnem teku na 10 km za člane je bilo prvenstvo končano. Najboljšie čase je dosegla zagrebška ekipa 1:01,14, pred ljubljansko, beograjsko, skopljansko in sarajevsko univerzo. V končnem vrstnem redu je prvo mesto osvojila ekipa ljubljanske univerze.

Začetek svetovnega prvenstva v hokeju na ledu

V Londonu se je začelo svetovno prvenstvo v hokeju na ledu. Zaradi odpovedi udeležbe Češkoslovske, so delu na prvenstvu 9 držav, ki so bili v predtekmovalni razdeljeni v skupine. Prve dni so bile na spodu kvalifikacijske tekme, ki so se končale z naslednjimi izidi:

Anglija: Francija 9:0. Švica: Belgija 24:3. Švedska: Amerika 8:3. Norveška: Francija 11:0. Kanada: Švica 13:2. Švedska: Nizozemska 10:0. Amerika: Nizozemska 17:1. Anglija: Norveška 2:0. Kanada: Belgija 33:0.

V prvi skupini je zasedla prvo mesto Anglija s 4 točkami pred Norveško 2 in Francijo 0 točk. V drugi skupini je bila prva Kanada 4 točke, Švica 2 in Belgija 0 točk; v tretji skupini je dobila najboljša Švedska 4 točke, Amerika 2 in Nizozemska 0 točk.

Finalno tekmovalce se je začelo včeraj.

Treje uredniki odbor Odgovorni urednik Cene Kranje Uredništvo in uprava Ljubljana Anstijeva ulica 3 telefon 55-22 do 55-23, telefon uprave za ljubljanske naročnike 38-96, za naročnike izven Ljubljane 38-96. Tekoči račun pri Narodni banki, Ljubljana 6-40601-1. Tiskarna »Slovenskega poročevalca« Ljubljana Poštarna plačana v gotovini. — Celotna naročnina 135 din. polletno 270 din. celoletna 540 din. — Slovenski poročevalci izhajajo vsak dan razen ob nedeljah in praznikih.

Penzenteimer Walter (Avstrija) 1:16,49, 11. Sinko Braco 1:17,33, 12. Pavčič Janez 1:18,26, 13. Novak Janez 1:18,50, 14. Hlebanja Zdravko 1:18,52, 15. Zemva

Franc Smolej

Lovro 1:19,37, 16. Acetio Ferdo 1:20,13, 17. Smole Franc 1:20,35, 18. Gaj Aleš 1:20,45, 19. Klančnik Lojze 1:20,50, 20. Rožič Vinko 1:21,04 itd. Zadnji tekmovalci Dezman je prevozil progo 1:26,32.

Polda je skočil 114 m

Medtem ko so bili tekači na progi, so skakalci preizkušali svoje sposobnosti na 120 metriški skakalnici. Nastopilo je 6 Jugoslovanih, med njimi letos prvi vidiar, trije Italijani in 1 Avstrijec. Vsa je skočil dvakrat. Junak dneva je bil Polda, ki je skočil 114 m in s tem dosegel nov rekord med Jugoslovani. Izmed naših so nad 100 m skočili še: Finžgar, Klančnik in Roselj. Posamezni tekmovalci so dosegli naslednje daljave: 1. Polda 106, 114; 2. Razborskec 82, 90; 3. Zidar 72 in pol; 83; 4. Pennacchio 90, 97; 5. Klančnik 100 in pol; 106; 6. Finžgar 103 in pol; 110; 7. Grömmner 99, 105; 8. Trivella 83 in pol; 90; 9. Da Col 94, 98 pade; 10. Roželj 93, 103.

Po skokih na 120 metriški skakalnici so skakalci trenirali tudi na 80 metriški skakalnici.

K zaključnim prireditvam planiskega tedna so prispele še trije avstrijski skakalci, in sicer: Olo Dierich, Heinrich Hadwiger in Rudolf Bernsteiner.

Na željo Norvežanov in Avstrijcev bodo jutri skoki za trening na obeh skakalnicih.

Ljudska tehnika

Aero klub »Majda Sila« je spet oživel

V Novem mestu je aero klub »Majda Sila«, ki deluje že od začetka lanskega leta, kljub imel svoj upravni odbor. Klub je imel svoj upravni odbor, svoje ime, svojega »Vrabe« in celo dva tekača, modelskega in jadralnega. Toda zaradi odstopa nekaterih članov klub ni imel. Sedemdeset članov so se plačevali do januarja. Na edinem jadralnem tečaju, ki je zaradi nedelavnosti vodstva trajal dolge mesece so iz malomarnosti onesposobili svojega »Vrabe«.

Zio je treba izkoreniniti: torej so zamislili upravni odbor. Toda, novi odbor — stare razmere. In nemara bi s to počasno nazilgo novomeški aero klub »Majda Sila« po poti napredka, se nekaj časa, da bi prišel nov učitelj jadralnega letalskega, tov. Sabe, ki je zadevo premeškal z mrtve točke.

Kje so bili krivci teh žalostnih razmer? Upravni odbori niso bili na mestu. Izjema je bil predsednik kluba, ki se je pri zadavljanju, toda brez vsake pomoči ni mogel uspeti. Odgovornost je bila organizacijsko utrjevanje kluba stranska skrb. Namesto, da bi skušali sproti odstavljati težave in pridobivati nove pristaje med mladino in člani množičnih organizacij po podjetljivosti, so ustanovili in celo Jugoslovanske armade, se imajo časa do časa brezplodno sestanke.

Za tako stanje je skrivni tudi novomeški okrajni odbor Ljudske tehnike. V začetku meseca so na sestanku zastopniki ljudske oblasti, množičnih organizacij ter Jugoslovanske armade s svojimi sestrskimi močmi podprli klub »Majda Sila« in mu zagotovili vsestransko podporo. Mladinska organizacija je obljubila, da bo zbrala prostovoljne delovne brigade, ki bodo pomagale graditi jadralno solo v Novem mestu in da bo pridobivala med mladino nove člane za aero klub. Najvažnejša naloga pa je postavitev novega, delovnega upravnega odbora, katerega člani bodo zastopniki vseh političnih in množičnih organizacij.

Avtomoto društvo Hrasnik v borbi za plan

Pozno v noč je že, v garaži avtomoto društva Hrasnik pa je še vedno živo.

Novi Soferji in ostali člani društva marljivo popravljajo avtomobil, ki ga bodo usposobili do dneva volitev. Ne je v garaži, temveč tudi pri vzgoji katorov imajo lep uspeh, saj se je za soferjski tečaj prijavilo 60 tečajev. Svoje Zavezovalce se pomena dneva 28. marca, so vsi člani v predvolivnem času še posebno marljivi. Vsakdo si po svoje prizadeva, da bi svoje obveznosti čimprej in čim boljše izpolnil.

Jutri prvenstvena nogometna tekma II. zvezne lige

ODRED: SLOGA (Novi Sad)

Začetek ob 15,30 na stadionu ob Trševci cesti

Ob 14 prvenstvena predtekma

Proleter (Koper) : Slovan (mladinci)

Namiznoteniški igralci Doma JA (Novi Sad) v Sloveniji

V Kranju in na Jesenicah so te dni gostovali namiznoteniški igralci doma JA iz Novega Sada, ki so se v prijateljskih dvobojih pomerili z Zelenim črtarjem in Gregorčičem. Pri gostih je igral tudi državni reprezentant Horvat. Med njimi doma JA je v obeh srečanjih dosegel zmago. Zeleničarja Kranja je premagal z rezultatom 5:1. Kranjani tokrat niso nudili pričakovane igre.

V drugi tekmi pa je Gregorčič nudil svojemu nasprotniku močan odpor. Najboljši igralec Horvat je dobil vse igre, med Jesenicami je bil najboljši Strumbil. Novosadčani so po lepi igri zmazali z rezultatom 5:2.

Jutri ob 11 prvenstvena tekma slovenske lige

MILICNIK : KRIM

ob 10 tekma mladinske lige

Branki (Mrb.) : Krim

Igrišče Krma (Rakovnik)

SAH

Turnir v Mar del Plati

V petem kolu mednarodnega šahovskega turnirja v Mar del Plati (Argentina) sta bili končani samo dve partiji. Elisaskes je premagal Rosetta, Martin in Maderna pa sta remizirala. Ostale partije so bile prekinjene. Trifunović ima proti Černiku rablo prednost, prav tako tudi Pirc v partiji z Michelom. V nadaljevanju prekinjene igre Gligorić : Castiglio je jugoslovanski mojster dosegel neodločen rezultat.

V VI. kolu se je partija med Trifunovićem in Černikom končala neodločno. Partiji Rosetto : Pirc in Gligorić : Ludvik sta se končali neodločno. V prekinjeni partiji Trifunović : Martin sta se nasprotnika sporazumela za remi.

AK Enčnost obvešča svoje člane, da bo klubski cross v ponedeljek 20. t. m. ob 15,30 ped Cerkovnim gradom (vhod nasproti pivovarne Union).

ESJANI

Alois Jirásek.

Bliže pripeljanim Chodom, pa vendar sam zase, je stal Jiri Syka, rihar, pravdač, kakor so mu rekli; nasravljal je ostro opazoval gospode in obračal dolgotase glavo po svojih rojakih. Jiskra Rehůrek, ki je stal v ozadju, je dobro opazil, da se rihar previdno in počasi umika s svojega mesta in si prizadeva, kako bi prišel bliže k svojim. Mogote bi rad kaj namignil ali posepnil, toda velika ovira mu je bila v tem straža, plečati kirasir v črnem oblepu, ki je držal v roki golo mogotno sabljo.

Stari sosedje, ki so ji našim pripeljali sem, so srogo gledali gospodo, nekateri ne brez prestrašenosti. Vočina pa je, sicer z mirnimi obrazi, vendar mirno pričakovala, kaj bo, posebno Matěj Příběk, ki je bil z celo glavo višji od drugih. Slabše je bilo staremu očetu Starca je stanje urajalo, sesti pa ni bilo mogote. Edino s čimer si je mogel pomagati, je bila mogotna robevnica, na katero so se mu opirale žilnate roke.

Suro mudi Kozina je bil nekam nemiren; zdaj je upr pogled v gospodo, zdaj v Syko, potem pa se je spet ozrl na pokimljal z glavo, pa ne ženi, ampak materi. Mati je to opazila in se je prerinila do njega. Medtem ko so se gospode nehalo pogovarjati, je začel oskrbnik Koš iz Kúta na mig svojega gospoda brati z neke listine z grmečim rezčim glasom.

Stara Kozinka pa njegovih prvih besed ni slišala. V tem trenutku je bila namreč ko zmešana. Nekaj sinovih besed ji je tako spodneslo tla.

»Mama, gospodica ni prišla po nas, ampak po majestata« ji je šepetaje in hlastno dejal. »Ste jih dobro skirili?«

To je rekel in nič več. Pa stari Kozinki je bilo že tega dovolj.

On ve, da so majestati pri njej! Kdo mu je to povedal? Syka gotovo ne. Torej jih je tedaj opazoval — In je molčal, molčal ko grob. Sele zdaj — ko ga je strah zanje — Te misli so ji šinile po sivi glavi. Kaj storiti, kaj misli?

Njen pogled je ves pretresen obvisel na postavem sine. On pa se ni več okrenil, ampak pazljivo poslušal, kar jim je Koš, zvrnan ko smreka, bral s strogim glasom. V sobi je bila globoka tišina. Oskrbnik iz Kúta je pripomnil, da je po grdem in krvavem kmečkem puntu pred dvajsetimi leti bil izdan najvišji patent, s katerim so bile vse pred tem puntom izdane svobostine in predprave ukinjene in odpravljene, zato ker so vsi spori in pravde tlačanov z gosposko imeli svoj izvor in svoj zrok v teh svobostinah in privilegijah. Vendar tu in am in tako tudi v chodskih vaseh niso izročili tistih isem, čeprav so že neveljavna, ker so bili takega neumnega prepričanja, kakor da bodo z njimi lahko kdaj še kaj dosegli, da, prav v tej vasi se je celo zgodilo, da so anogi tlačani nasilje zagrešili in na najbolj obsodbe reden način roko dvignili na služabnike Njegove Milosti klemenitega gospoda Lammingerja, poglavarja plzenskega kraja, pa se pri tem sklicevali na staro pravdo in majestate.

Kljub temu pa Njegova Milost v svoji ljubezni in milosti rači za to pot odpustiti puntarjem in prenagljenemu Janu Sladkemu, imenovanemu Kozina, in tistim, ki so mu pomagali, rači pa kot poglavar okraja plzenskega v imenu najmilostljivejše vlade strogo odrediti in naročiti, ker je prišel do tega prepričanja, da so samo ti lažjivi privilegiji bili vsega vzrok, da se mu izročijo in imenovani majestati in pergamenti, ki jih nikjer drugje

ni kakor samo tu v Oujezdu, da se mu izročijo vsi do zadnjega brez odlašanja in prostovoljno, kajti sicer bo z močjo svoje uradnje vse nepokorne in uporne k temu prisilili in jih najstrože kaznoval.

Koševa desnica, ki je držala ta ukaz, se je povesila. Oskrbnik je upr prebadajoče oči v kmete, kakor da bi se rad preprical, kako so delovale nanje njegove besede.

Lamminger, se je zdelo, da brezbrizno posluša in pri tem hladno opazuje Chode, ki stoje pred njim. Pogosteje pa kot na komer koli izmed njih, je njegov pogled ostal na mladem Kozini, čigar pogled ga je bil prej tako predri.

Cim je Koš prebral do konca, je nastala za trenutek globoka, mrtva tišina. Branje ukaza je vidno učinkovalo. Ljudje, ki jih je prej presenetilo vojaško, rožljanje golega orožja in castniki z okrajnim poglavarjem na čelu, ko so se tako nepričakovani pojavili, so strmeli s tesnobno napetostjo proti mizi in trhanovskemu gospodu.

Kozina pa se je ozrl po Syki, kakor da čaka, da se oglašaj pravdač. Toda Syka je molčal. Mladi gospodar ni doigo razmišljal in je spregovoril: